

Sipoon kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030

Sipoon kunta

**SIPOO
SIBBO**

Sisällysluettelo

1 Johdanto.....	2
2 Miksi kävelyn ja pyöräliikenteen edistäminen on tärkeää?	3
2.1 Seitsemän syytä edistää kävelyä ja pyöräliikennettä	3
2.2 Edistämistyö tukee valtakunnan ja kunnan strategisia tavoitteita.....	4
2.3 Kävelyssä ja pyöräliikenteessä on potentiaalia	5
3 Kävelyn ja pyöräliikenteen nykytila Sipoossa.....	6
3.1 Maankäyttö ja reitit.....	6
3.2 Liikkuminen Sipoossa	8
3.3 Ajonopeudet ja liikenneturvallisuus.....	9
3.4 Asukkaiden näkemykset ja liikkumistottumukset.....	10
4 Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen tavoitteet	12
5 Pyöräliikenteen tavoiteverkko ja suunnitteluperiaatteet	14
5.1 Sipoon pyöräliikenteen tavoiteverkko	14
5.2 Pyöräliikenteen suunnitteluperiaatteet.....	16
5.3 Oikean suunnitteluratkaisun valinta	17
6 Kävelyn kehittäminen	20
6.1 Kävely liikkumismuotona	20
6.2 Sipoon kävelyn aluetyypit ja suunnitteluperiaatteet.....	21
7 Ohjelman toimenpiteet.....	25
7.1 Toimenpiteiden muodostaminen.....	25

8 Ohjelman mittarit ja seuranta	38
8.1 Ohjelman toimenpiteiden toteutumisen ja niiden vaikuttavuuden seuranta	38

1 Johdanto

Sipoon kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman tavoitteena on luoda suuntaviivat kävelyn ja pyöräliikenteen systemaattiselle ja pitkäjänteiselle edistämistyölle Sipoossa. Lähtökohtana on ollut vuonna 2016 valmistunut ohjelma, jonka tavoitteet ja toimenpiteet ovat päivitetty ohjaamaan kunnan omaa toimintaa seuraavaksi viideksi vuodeksi. Ohjelman tavoitteiden ja konkreettisten toimenpiteiden tarkoituksena on nostaa näitä kulkumuotoja paremmin esille suunnitteluprosesseissa ja lisätä kävellen ja pyörällä tehtyjen matkojen määrää Sipoossa.

Tässä edistämishjelmassa määritettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden avulla pyritään lisäämään omin lihasvoimin tapahtuvan liikkumisen turvallisuutta ja houkuttelevuutta kaikenikäisten sipoolaisten keskuudessa. Pyöräliikenteen tavoiteverkko on määritelty erillisenä työnä vuonna 2024, mutta se on otettu osaksi tätä ohjelmaa, ja toimenpiteet koskevat myös tavoiteverkon toteutusta.

Ohjelmassa tunnistetut lähivuosien infrastruktuuriin kohdistuvat toimenpiteet keskittyvät erityisesti jalankulun ja pyöräliikenteen järjestelyjen parantamiseen sekä puuttuvien yhteyksien toteuttamiseen. Suurin osa puuttuvista yhteyksistä sijoittuu valtion hallinnoimalle maantieverkolle, ja niiden toteuttamisesta sovitaan yhteisesti Uudenmaan Elinvoimakeskuksen kanssa. Tavoitteena on käynnistää toimenpiteiden toteuttaminen seuraavan viiden vuoden aikana, jonka jälkeen on ajankohdasta päivittää ohjelmaa seuraavien vuosien toimenpidetarpeiden tunnistamiseksi ja ohjelmoimiseksi.

Ohjelmassa on lisäksi määritetty liikkumisen ohjaukseen sekä pyörämatkailun edistämiseen kohdistuvia toimenpiteitä. Toimenpiteet ovat luonteeltaan kunnan oman toiminnan kehittämistä ja ne ovat osa jatkuvaa työtä.

Työhön on päässyt vaikuttamaan niin kunnan asukkaat asukaskyselyn avulla kuin kunnan päättäjät ja muut sidosryhmät heille järjestetyn tilaisuuden kautta. Lisäksi Söderkullan kirjastolla järjestettiin tilaisuus, missä keskusteltiin asukkaiden kanssa tarpeista ja toiveista kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteiden parantamiseksi.

Työtä on ohjannut ohjausryhmä, jossa Sipoon kuntaa ovat edustaneet:

Emeliina Kortnesniemi, kaavoitus / liikennesuunnittelu
Dennis Söderholm, kaavoitus
Eric Roselius, kaavoitus
Miika Norppa, kaavoitus
Nele Korhonen, kaavoitus
Sami Palmu, katu- ja viheralueet
Katriina Sahala, liikuntapalvelut
Virna Vilander, elinkeinopalvelut
Sirkku Korpela, koulutus

Lisäksi työhön osallistui Uudenmaan Elinvoimakeskuksesta Herkko Jokela ja Miikko Santala. Työn laatimisesta on vastannut Laura Poskiparta ja Sirje Lappalainen WSP Finland Oy:stä. Vuonna 2024 valmistuneen pyöräliikenteen tavoiteverkon on laatinut Destia. Työ on saanut Traficomien liikkumisen ohjauksen valtionavustusta vuodelle 2025.

2 Miksi kävelyn ja pyöräliikenteen edistäminen on tärkeää?

2.1 Seitsemän syytä edistää kävelyä ja pyöräliikennettä

Terveyden edistäminen

Säännöllinen liikkuminen kävellen ja pyöräillen lisää arkiliikuntaa, mikä samalla parantaa mielialaa ja vähentää stressiä. Vain 20 % suomalaisesta aikuisväestöstä saa riittävän määrän terveysliikuntaa. Noin 30 minuuttia kävelyä tai pyöräilyä päivässä täyttää viikoittaisen liikuntasuosituksen.

Päästöttömyys

Henkilöautolla tehtyjen matkojen korvaaminen kävelyllä ja pyöräilyllä vähentää liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä ja ilmanlaadun kannalta haitallisia pienhiukkaspäästöjä sekä liikennemelua. Kävelyn ja pyöräilyn lisääminen edistää niin kansainvälisten, kansallisten kuin kuntatasonkin energia-, ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Turvallisuuden lisääntyminen

Laadukkaat kävelyn ja pyöräliikenteen järjestelyt parantavat liikumisen turvallisuutta, houkuttelevuutta ja ympäristön viihtyisyyttä. Pyöräilyn määrän riittävä lisääntyminen vähentää autojen ja pyörien välisten onnettomuuksien todennäköisyyttä. Ihmiset myös kaipaavat ympärilleen muita ihmisiä. Mitä enemmän kaupunkitiloissa on kävelijöitä, sitä turvallisemmaksi tunnemme olomme.

Yhdenvertaisuus

Koetut liikenteen vaarat ovat yksi merkittävä syy lasten elinpiirin kaantumiseen Suomessa. Turvalliset kävely- ja pyöräilyympäristöt laajentavat erityisesti lasten ja nuorten, mutta myös iäkkäiden elinympäristöä. Kävely ja pyöräily ovat molemmat myös edullisia tapoja liikkua tehden arjen liikkumisesta yhdenvertaisempaa.

Viihtyisyys

Kävelyalueiden lisääminen edistää paitsi asukkaiden viihtyvyyttä myös keskusta-alueiden liike-elämää. Tutkimusten mukaan kävellen ja pyörällä liikkuvat ihmiset tekevät paljon pieniä ostoksia ja pitävät keskustat elinvoimaisina. Kävellen myös havainnoimme ympäristöämme tarkemmin ja koemme sen voimakkaammin.

Matkaketjut

Kävely ja pyöräliikenne ovat tärkeä osa joukkoliikenteen matkaketjua. Joukkoliikenteen käyttäjä on aina myös kävelijä. Turvallisella pyöräpysäköinnillä joukkoliikenteen pysäkkien yhteydessä laajennetaan pysäkkien saavutettavuutta ja samalla parannetaan kestävän matkaketjun kilpailukykyä autoliikenteeseen nähden.

Taloudelliset hyödyt

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen hyötyjen summa näkyy myös taloudellisina hyötyinä. EU-tasolla on tutkittu, että jokainen EU:ssa pyöräilty kilometri tuottaa yhteiskunnalle 0,18 euroa, kun yksityisautoilusta aiheutuu yhteiskunnalle 0,11 euron kustannus kilometriä kohden.

2.2 Edistämistyö tukee valtakunnan ja kunnan strategisia tavoitteita

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistäminen tukee monia yhteiskunnan kannalta positiivisia asioita, minkä takia Sipoo on sitoutunut edistämistyöhön myös muiden strategisten ohjelmien ja tavoitteiden kautta.

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiseksi ja kulkutapaosuuden kasvattamiselle on asetettu valtakunnallisia tavoitteita, joiden toteuttamisessa kunnat ovat avainasemassa. Tavoitteiden taustalla ovat Kansallisessa ilmastolaissa vuonna 2022 asetetut päästövähennystavoitteet, joiden mukaan Suomen tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Tähän Sipoo on sitoutunut ja laatinut oman ilmasto-ohjelman.

Vuonna 2018 valmistuneessa valtakunnallisessa kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa on asetettu tavoitteeksi lisätä kävelen ja pyörällä tehtyjen matkojen osuutta 30 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2016 tasoon verrattuna. Tämä tarkoittaa yli 450 miljoona uutta kävelen ja pyörällä tehtävää matkaa. Näistä matkoista vähintään puolen tulisi tulla siirtymänä henkilöautomatkoihin. Asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi kävelyä ja pyöräilyä on edistettävä kaikissa kunnissa.

Sipoo on valtakunnallisten tavoitteiden lisäksi sitoutunut Helsingin seudun MAL 2023 -suunnitelman tavoitteisiin, jotka painottavat kestävästä maankäytöstä ja liikennejärjestelmästä, sekä näiden yhteensovittamista. Ohjelman tavoitteena on mm. edistää kestävästä liikkumisesta, vähentää liikenteen haittoja sekä parantaa liikenteen turvallisuutta. Sipoon uuden yleiskaavan tavoitteiksi on sovittu, että Sipoon liikenneverkon turvallisuutta ja toimivuutta parannetaan kehittämällä tie- ja katu- sekä jalan- ja pyöräilyverkostoja. Sipoolle on oma hiilineutraaliusohjelma, missä se on sitoutunut valtakunnalliseen vuoden 2035 tavoitteeseen. Liikenneturvallisuuden edistämiseksi ja toimenpiteiden määrittämiseksi

kunnassa on laadittu Sipoon turvallisen ja kestävästä liikkumisen suunnitelma yhteistyössä ELY:n kanssa vuonna 2023.

2.3 Kävelyssä ja pyöräliikenteessä on potentiaalia

Traficom tuottaa säännöllisesti valtakunnallista henkilöliikennetutkimusta (HLT), joka kerää laajasti dataa ihmisten liikkumistottumuksista. Vuoden 2021 tulosten mukaan 38 % kaikista automatkoista ovat alle viiden kilometrin mittaisia. Henkilöliikennetutkimuksessa pyydettiin ihmisiä tunnistamaan myös vaihtoehtoisia kulkutapoja alle viiden ja kymmenen kilometrin automatkoille. Alle viiden kilometrin automatkoista 17 % oli sellaisia, joissa pyöräily oli tunnistettu vaihtoehtoiseksi kulkutavaksi. Tämä tarkoittaisi valtakunnallisesti 460 000 uutta päivittäistä potentiaalista pyörämatkaa. Alle 10 kilometrin automatkoista vaihtoehtoiseksi tunnistettuja pyörämatkoja oli päivittäin 620 000. Erityisesti alle viiden kilometrin pituisissa autolla tehdyissä matkoissa on merkittävästi siirtämäpotentiaalia niin pyöräilyyn kun kävelyynkin.

Lyhyistä matkoista monet ovat kyyditsemismatkoja, joissa useimmiten lapsi viedään kouluun tai harrastukseen. Kyyditsemismatkoista noin puolet ovat alle viiden kilometrin pituisia ja näistä 68 % tehdään autolla (HLT 2021). Yleisesti lasten kyyditseminen on lisääntynyt paljon viime vuosikymmenen aikana. Tästä syntyy itseään ruokkiva ilmiö, missä liikenne koulujen ympäristössä lisääntyy ja muuttuu turvattommaksi. Liikenteen lisääntymisen myötä lapsia ei uskalleta lähettää kouluun omatoimisesti jalan tai pyörällä, ja vanhemmat päättävät alkaa kuljettaa lapsia kouluun. Näin liikenne koulujen ympäristössä lisääntyy entisestään ja turvattomuus koulujen ympäristössä kasvaa.

Valtakunnallisesti pyöräliikenteen kulkutapaosuus oli 8 % vuonna 2021. Jos kaikki automatkoilla pyöräliikenteen vaihtoehdoksi tunnistaneet käyttäisivät auton sijasta pyörää, pyöräliikenteen kulkutapaosuus lähes kaksinkertaistuisi: kulkutapaosuus nousisi 14 prosenttiin. (HLT 2021, Pyöräliikenteen potentiaali) Samoja päätelmiä voi tehdä Sipoosta

perustuen nykyiseen kulkutapajakaumaan ja asukasmäärään: jos sipoolaiset korvaisivat arkiviikon aikana noin yhden autolla tehdyn matkan pyörään, voisi Sipoon pyöräliikenteen kulkutapaosuus nousta 10 prosenttiin nykyisestä 3 prosentista. Kävely ei aina ole samalla tavalla kilpailukykyinen vaihtoehto autolle, mitä pyörä on. Monet automatkoista ovat kuitenkin pituudeltaan sellaisia, että matkan voisi myös kävellä. Helsingin seudun asukkaista 81 % olisi myös valmiita kävelemään pidemmän matkan, jos ympäristö on miellyttävä.

Vaihtamalla lyhyet automatkat pyörällä tai kävellen liikkumiseen, lisätään ihmisten hyvinvointia, lasketaan liikenteestä aiheutuvia päästöjä sekä parannetaan ympäristön viihtyisyyttä.

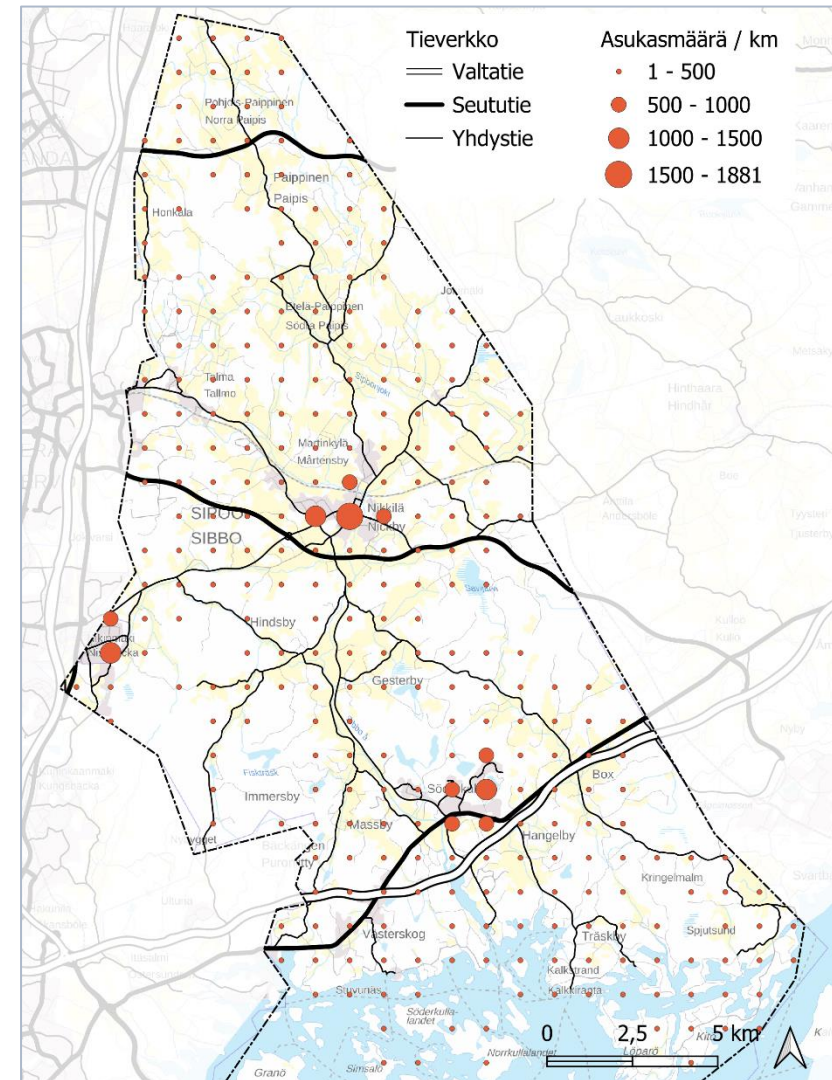

3 Kävelyn ja pyöräliikenteen nykytila Sipoossa

3.1 Maankäyttö ja reitit

Sipoon asukasluku vuonna 2023 oli noin 22 600 (Tilastokeskus). Kunnan asutus keskittyy kahteen taajamaan, Nikkilään ja Söderkullaan, joiden lisäksi Sipoossa on paljon laajasti levittyä kylä- ja haja-asutusaluetta. Nikkilä on taajamista suurempi ja siellä on enemmän palveluita sekä tiiviimpää asutusta. Keskusta muodostuu molemmissa taajamissa päivittäistavarakauppojen ympäristöön, joiden ympärillä on muita paikallisia palveluita sekä korkeampaa rakennuskantaa. Molemmissa taajamissa pysäköintialueita on paljon. Kokonaisuudessaan Sipoo on pientalovaltainen kunta, missä on paljon virkistysmahdollisuuksia, mutta suuremmat työpaikkakeskittymät ovat Sipoon ulkopuolella ja palvelurakenne taajamissa on yksipuolinen.

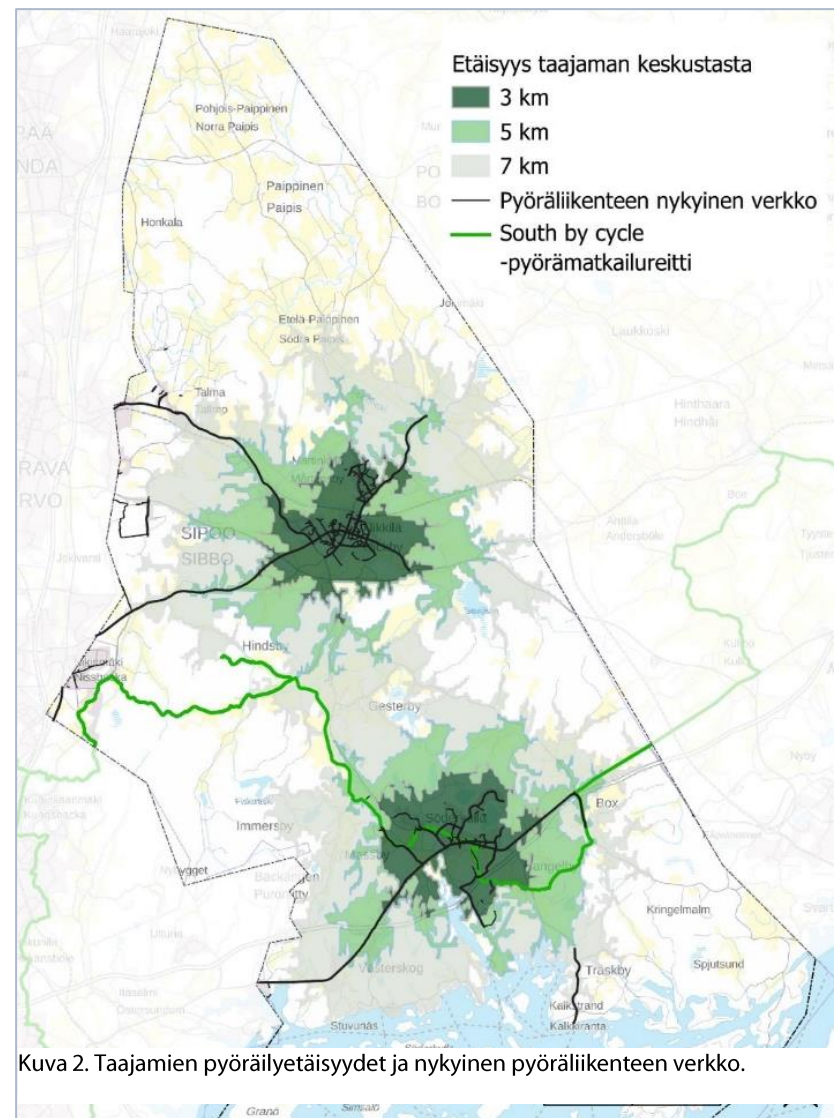
Söderkullan eteläpuolella kulkee Porvoonväylä, joka on pääyhteys Helsinkiin ja Porvooseen. Nikkilästä on suorat yhteydet Keravan keskusta-alueeseen sekä Korsoon Vantaalle, jonka kautta Sipoo yhdistyy pääkaupunkiseudun lähijunaverkkoon. Nikkilä ja Söderkulla sijaitsevat noin 12 kilometrin etäisyydellä toisistaan tieverkkoa pitkin. Helsingin Itäkeskus on 19 kilometrin päässä Söderkullasta, ja Korson ja Keravan juna-asemille on Nikkilästä noin 12 kilometriä.

Kuva 1. Sipoon nykyinen katuverkko ja asukkaiden sijoittuminen

Sipoon nykyiset jalankulun ja pyöräilyn väylät keskittyvät Nikkilän ja Söderkullan taajamiin. Taajamien olemassa olevat yhteydet ovat pääosin yhdistettyjä pyöräteitä ja jalkakäytäviä, joita on melko tiheästi katuverkolla. Näiden lisäksi seudullisesti tärkeitä olemassa olevia reittejä ovat Uuden Porvoontien mukaisesti kulkeva yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä Box-Söderkulla-Itäkeskus välillä sekä Nikkilästä Korsoon ja Talman kautta Keravalle kulkevat väylät. Yhdistetyt pyörätiet ja jalkakäytävät ovat usein eroteltu ajoradasta viherkaistalla ja pyöräily-ympäristö on miellyttävää. Nikkilän ja Söderkullan välillä ei ole kävelyn ja pyöräilyn eroteltua väylää.

Sipoo on tunnettu virkistysalueistaan. Sipoonkorven kansallispuisto on tärkeä virkistyskohde koko pääkaupunkiseudun asukkaille. Lisäksi Sipoon rannikkoalueilla on merkittäviä merellisiä virkistysarvoja. Helsinki-Porvoo väli on suosittu pyörämatkailun reitti, minkä lisäksi valtakunnallinen South By Cycle -pyörämatkailureitti kulkee Sipoon läpi aina Hankoon ja Kouvolaan asti.

Kuva 2. Taajamien pyöräilyetäisyydet ja nykyinen pyöräliikenteen verkko.

3.2 Liikkuminen Sipoossa

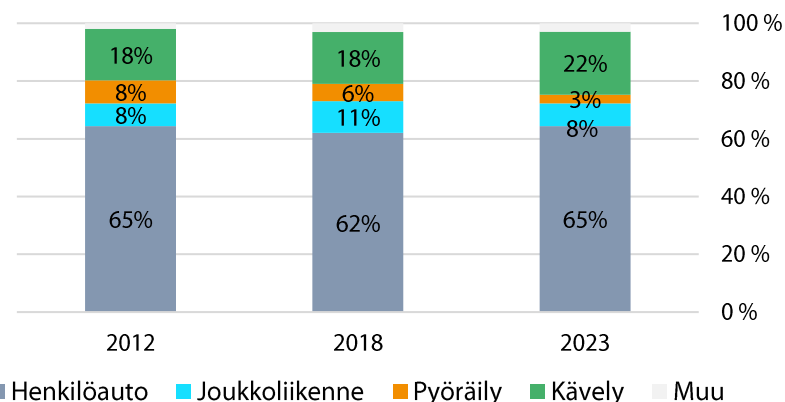
Liikkumista on Sipoossa viimeksi tutkittu vuonna 2023 HSL:n Liikkumistutkimuksessa sekä Traficomin vuoden 2021 Henkilöliikennetutkimuksessa, johon Helsingin seutu osallistui erillisotoksella. HSL:n liikkumistutkimuksen mukaan Sipoossa jalankulun kulkutapaosuus on 22 % ja pyöräilyn 3 %. Pyöräilyn kulkutapaosuus on laskenut vuodesta 2012 jokaisena tutkimusvuonna.

Yleisesti Sipoossa matkoja tehdään vuorokaudessa vähemmän Helsingin seudun keskiarvoon verrattuna samalla kun matkojen kokonaispituus vuorokauden aikana on merkittävästi pidempi.

Sipoossa maankäyttö perustuu pitkälti väljään asuinrakentamiseen. Sipoon taajamissa Söderkullassa ja Nikkilässä on kerrostaloja, mutta suurimmilta osin taajamat ovat pientalovaltaisia. Pientalovaltaisilla alueilla liikkuminen perustuu usein vahvasti yksityisautoiluun. HSL:n liikkumistutkimuksessa Sipoo on luokiteltu bussiliikenteen kehyskuntiin, missä 97 %:lla asutokunnista on auto ja 55 %:lla autoja on enemmän kuin yksi.

Edellytyksiä pyörämatkojen lisäämiselle kuitenkin on, erityisesti taajamissa, sillä päivittäiset palvelut ovat keskittyneitä keskuksiin ja taajamat ovat kooltaan pieniä ja etäisyydet näiden sisällä lyhyitä. Lisäksi taajamista on hyvät joukkoliikennetyhteydet Helsinkiin ja Keravan juna-asemalle, mikä takaa hyvät edellytykset kestävien matkaketjujen vahvistamiselle. Suuri osa autoilla tehtävistä lyhyistä matkoista on korvattavissa pyörällä.

Kulkutapajakauman kehitys Sipoossa

Kuva 3. Kulkutapajakauman kehitys Sipoossa. Lähde: HSL:n liikkumistutkimus 2023.

Matkojen määrä (HSL 2023)

Sipoossa arkivuorokaudessa tehtyjen
matkojen määrä = **2,9 kpl**
Helsingin seutu keskimäärin = **3,1 kpl**

Matkojen pituus (HSL 2023)

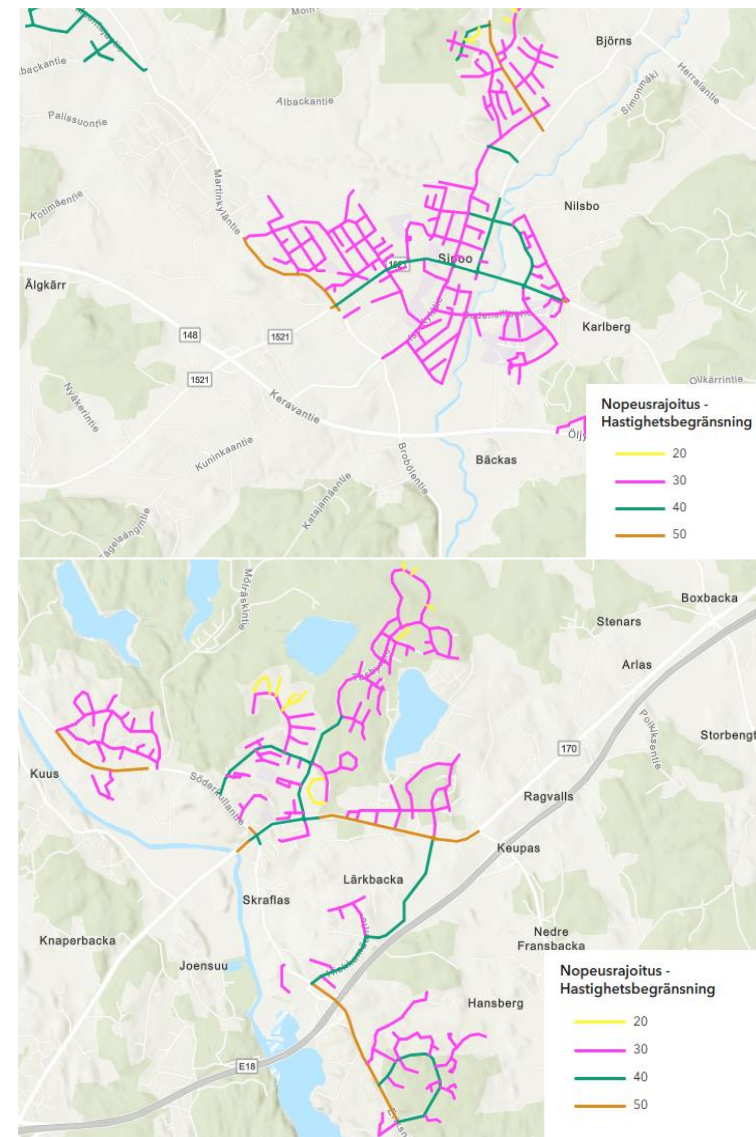
Sipoossa arkivuorokaudessa tehtyjen
matkojen kokonaispituus = **36 km**
Helsingin seutu keskimäärin = **22,5 km**

3.3 Ajonopeudet ja liikenneturvallisuus

Tilastollisesti kävelijöiden ja pyöräilijöiden liikenneturvallisuus Sipoossa on seudullisesti verrattuna hyvällä tasolla. Poliisin tietoon tulleiden liikenneonnettomuustilastoiden mukaan viimeisen viiden vuoden aikana Sipoossa on sattunut vuosittain keskimäärin 1,2 henkilövahinko-onnettomuutta, missä kävelijä, pyöräilijä, sähköpotkulautailija tai mopoilija olisi ollut osapuolena. Näistä yksikään ei ole johtanut kuolemaan. Kaikki jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden onnettomuudet eivät tule poliisin tietoon eivätkä siten näy tilastoissa. Lisäksi Sipoon alhainen pyöräliikenteen liikkumistapaosuus korreloi alhaisten onnettomuusmäärien kanssa.

Tässä työssä toteutetun asukaskyselyn mukaan liikenneturvallisuus herättää kuitenkin huolta monissa asukkaissa niin kävely- kuin pyöräilyympäristössä. Turvallisuuden tunne on iso tekijä liikenteessä liikkua ja liikennevälinettä valittaessa. Sipoossa on kesällä 2025 alennettu nopeusrajoituksia taajamien paikalliskatuverkolla ja joillain pääkaduilla. Nykyisin lähes kaikilla paikalliskaduilla Sipoossa on 30 km/h nopeusrajoitus. Samassa yhteydessä on yhtenäistetty väistämisvelvollisuuskäytäntöjä, erityisesti kokoojakatujen ja pihakatujen liittymissä.

Nikkilässä vuonna 2023 toteutettujen nopeusmittauksien perusteella mm. Iso Kylätiellä Nikkilän päiväkotien ja koulujen läheisyydessä yli 20 % autoilijoista ajoi ylinopeutta. Alueella oli alhainen 30 km/h nopeusrajoitus ja lapsista varoittava liikennemerkki. Tämä osoittaa, että pelkät liikennemerkkit eivät usein riitä hillitsemään ajonopeuksia, vaan tarvitaan rakenteellisia ja teknisiä ratkaisuja, kuten erityyppisiä liikennettä rauhoittavia rakenteellisia ratkaisuja ja nopeusnäyttöjä. Ajoneuvoliikenteen rauhoittaminen taajamissa on tärkeimpiä toimenpiteitä, jolla kävelyn ja pyöräilyn turvallisuutta ja houkuttelevuutta voidaan parantaa. Vuoden 2024 valtion teillä tehdyissä nopeusmittauksissa Massbyntiellä, Brobölentiellä, Martinkyläntiellä, Kalkkirannantiellä ja Pornaistentiellä

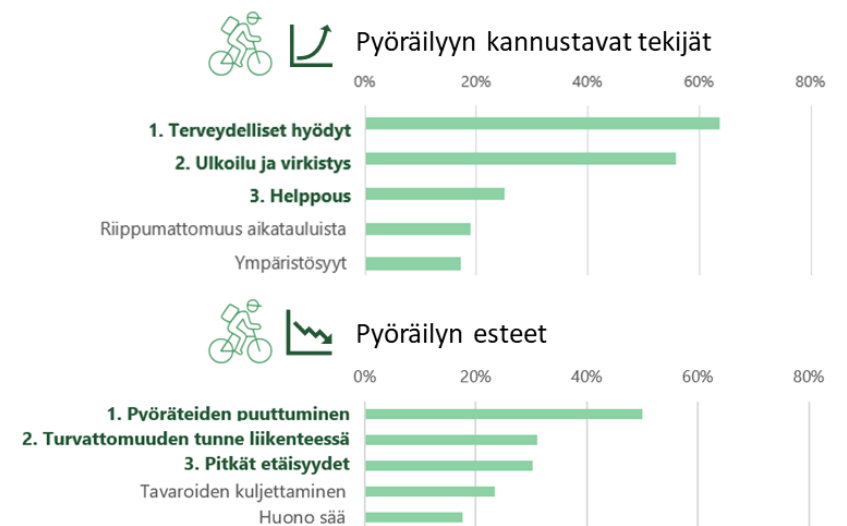
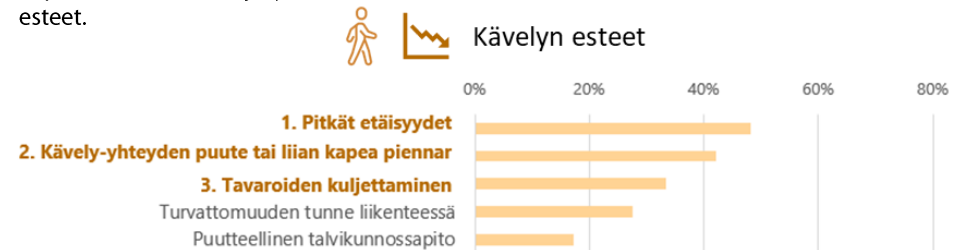
Kuva 4. Nopeusrajoitukset Nikkilässä (yllä) ja Söderkullassa (alla).

20–30 % ajoi yli 10 km/h ylinopeutta. Osalla näistä yhteyksistä ei ole lainkaan jalankulun ja pyöräliikenteen järjestelyjä.

3.4 Asukkaiden näkemykset ja liikkumistottumukset

Osana edistämishjelman laadintaa kartoitettiin Sipoon kunnan asukkaiden näkemyksiä kävelyn ja pyöräliikenteen nykyisistä olosuhteista sekä kehittämistarpeista asukaskyselyn avulla. Lisäksi Söderkullan kirjastolla järjestettiin asukastilaisuus, missä sai vapaasti tulla kertomaan suunnittelijoille toiveista ja näkemyksistä liittyen kävelyn ja pyöräliikenteen nykytilaan sekä kehittämistarpeisiin. Kysely toteutettiin helmimaaliskuun vaihteessa 2025. Asukaskyselyyn vastasi yhteensä 460 henkilöä.

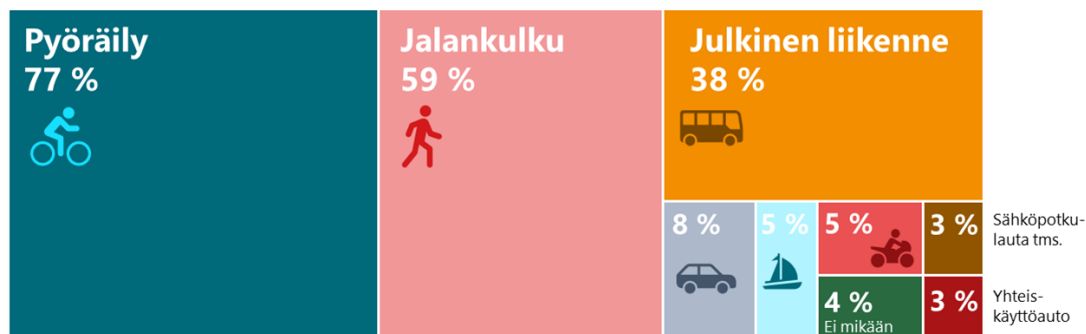
Vastaajien mielestä pyöräilyyn motivoivia tekijöitä ovat pääasiassa ulkoilu- ja virkistysmahdollisuudet sekä myönteiset vaikutukset fyysiseen kuntoon ja terveyteen. Vastaajien mielestä pyöräily koetaan myös käteväksi tavaksi liikkua. Pyöräilyn haasteiksi tai esteiksi koetaan pyöräteiden puuttuminen, turvattomuuden tunne liikenteessä sekä pitkät etäisyydet. Myös kävelyn osalta terveydelliset syyt ovat tärkeimpiä kävelyn kannustavia tekijöitä. Kävelyolosuhteiden haasteissa korostuvat käytännön syyt, kuten tavaroiden kuljettaminen, pitkät etäisyydet sekä yhteyksien puute tai liian kapeat pientareet. Turvattomuuden tunne liikenteessä oli neljänneksi yleisin este kävelyn.

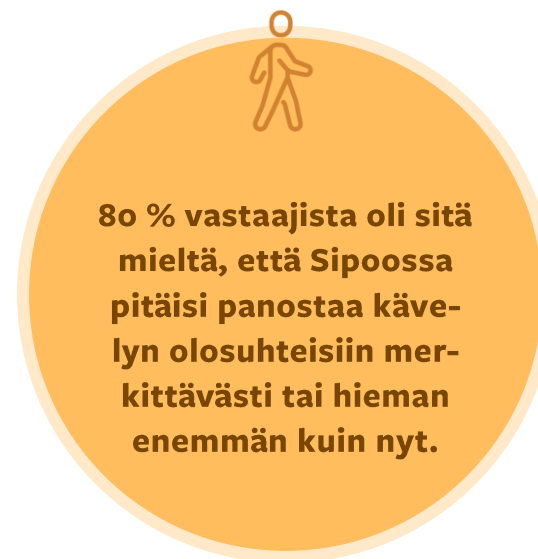
Vastaajien yleisimmät liikkumismuodot sekä kesäisin että talvisin olivat kävely ja henkilöauto. Kesäisin 59 % vastaajista käveli päivittäin tai useita kertoja viikossa. Vastaajista noin 90 % käytti henkilöautoa päivittäin tai useita kertoja viikossa sekä kesäisin että talvisin. Kesällä pyörää käytti päivittäin tai useita kertoja viikossa 38 % vastaajista, ja talvisin 11 % vastaajista pyöräilee päivittäin tai useita kertoja viikossa. Suurin osa vastaajista olisi kiinnostunut lisäämään pyöräilyä ja kävelyä arjessaan.

Asukaskyselyn tuloksiin voi tutustua tarkemmin liitteessä 3.

Mitä kulkutapaa olisit kiinnostunut lisäämään tulevaisuudessa arjessasi?

Kuva 6. Asukkaiden vastaukset kysymykseen "Mitä kulkutapaa olisit kiinnostunut lisäämään tulevaisuudessa arjessasi?"

4 Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen tavoitteet

Tavoitteiden ja niitä tukevien toimenpiteiden tarkoituksena on saada yhä useampi asukas pyörän selkään ja kävelemään. Tämä saavutetaan sekä infraan kohdistuvilla toimilla että ihmisten ajattelutapaan vaikuttamisella. Valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen perusteella Suomessa tehdään paljon matkoja, jotka pituudeltaan sopisivat erinomaisesti joko kävely- tai pyörämatkoiksi. Sipoossa tulisi erityisesti näihin lyhyisiin matkoihin pyrkiä vaikuttamaan infratoimenpiteillä ja liikkumisen ohjauksen keinoin.

Työssä määritettiin Sipoon kävelyn ja pyöräliikenteen tarkemmat edistämisen tavoitteet vuoteen 2030. Tavoitteet muodostuvat visiosta, jota tukee neljän teeman alle muodostetut tavoitteet. Tavoitteet määrittävät kävelyn ja pyöräliikenteen haluttua roolia kunnan liikennejärjestelmässä ja korostavat niitä teemoja, joiden avulla on muodostettu Sipoon vaikuttavimmat toimenpiteet. Tavoitteet on esitetty vieressä ja niitä on tarkennettu seuraavalla sivulla. Jokaista tavoitekokonaisuutta tarkennetaan teeman mukaisilla konkreettisilla toimenpiteillä. Toimenpiteet on esitetty ohjelmassa kappaleessa 7.

Kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteiden ja määrien kasvattaminen vaatii useiden eri toimialojen panosta ja yhteistyötä, minkä vuoksi edistämistyölle oli tärkeää löytää yhteiset tavoitteet, joihin kaikki tahot voivat sitoutua. Sipoon kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen tavoitteet muodostettiin yhdessä työn poikkihallinnollisen ohjausryhmän kesken työpajamuotoisena työskentelynä.

VISIO

Sipoossa kävely ja pyöräily ovat arvostettuja arjen kulkumuotoja, jotka vahvistavat sipoolaista hyvinvointia!

TAVOITTEET

Toimivat, turvalliset ja esteettömät reitit kannustavat kestäviin liikkumisvalintoihin.

Keskustojen elinvoimaa vahvistetaan sujuvilla kävelyn ja pyöräilyn yhteyksillä sekä viihtyisyyttä lisäämällä.

Vahvalla yhteistyöllä luodaan houkutteleva ja kannustava ilmapiiri aktiivisiin arjen matkoihin ja vapaa-ajan liikkumiseen.

Panostetaan toimenpiteisiin, joilla lisätään lasten ja nuorten itsenäistä ja aktiivista liikkumista.

Kuva 7. Sipoon kävelyn ja pyöräliikenteen visio ja tavoitteet.

Toimivat, turvalliset ja esteettömät reitit kannustavat kestäviin liikkumisvalintoihin ympäri vuoden.

Sipoon keskustojen palvelut on hyvin saavutettavissa kävellen ja pyörällä. Pyöräpysäköintiä kehitetään palveluverkon tarpeiden mukaisesti, jotta pyörällä asiointi on houkuttelevaa. Keskustojen palveluiden läheisyydessä kehitetään viihtyisyyttä ja kohtaamispaikkoja, jotka houkuttelevat viettämään aikaa vahvistaen kuntakeskusten elinvoimaa.

Pyöräliikenteen tavoiteverkkoa rakennetaan sitoutuneesti ja määrätietoisesti. Reittien laatuun ja suoruuteen panostetaan, jotta lyhyet automatkat olisi helppo vaihtaa pyörään. Pyörä- ja kävely-yhteydet joukkoliikenteen pysäkeille ovat sujuvat ja toimivat. Reittejä kehitetään valtakunnallisten ohjeiden mukaisesti Sipoon ympäristöön ja ominaispiirteisiin sovittaen. Esteettömyyden kipukohdat tunnistetaan ja ratkaistaan.

Keskustojen elinvoimaa vahvistetaan sujuvilla kävelyn ja pyöräilyn yhteyksillä sekä viihtyisyyttä lisäämällä.

Vahvalla yhteistyöllä luodaan houkutteleva ja kannustava ilmapiiri aktiivisiin arjen matkoihin ja vapaa-ajan liikkumiseen.

Sipoossa lapsilla ja nuorilla on turvalliset olosuhteet omatoimiseen liikkumiseen. Heitä kannustetaan kulkemaan koulumatkat omin lihasvoimin kävellen tai pyörällä. Yhteistyötä vahvistetaan kodin ja koulun välillä, ja viedään perheisiin viestiä aktiivisen koulumatkaliikkumisen hyödyistä oppimiseen. Koulujen saattoliikenne suunnitellaan kävelyä ja pyöräilyä tukevaksi.

Panostetaan toimenpiteisiin, joilla lisätään lasten ja nuorten itsenäistä ja aktiivista liikkumista.

Kuva 8. Sipoon tavoitteet ja niiden tarkennukset.

5 Pyöräliikenteen tavoiteverkko ja suunnitteluperiaatteet

5.1 Sipoon pyöräliikenteen tavoiteverkko

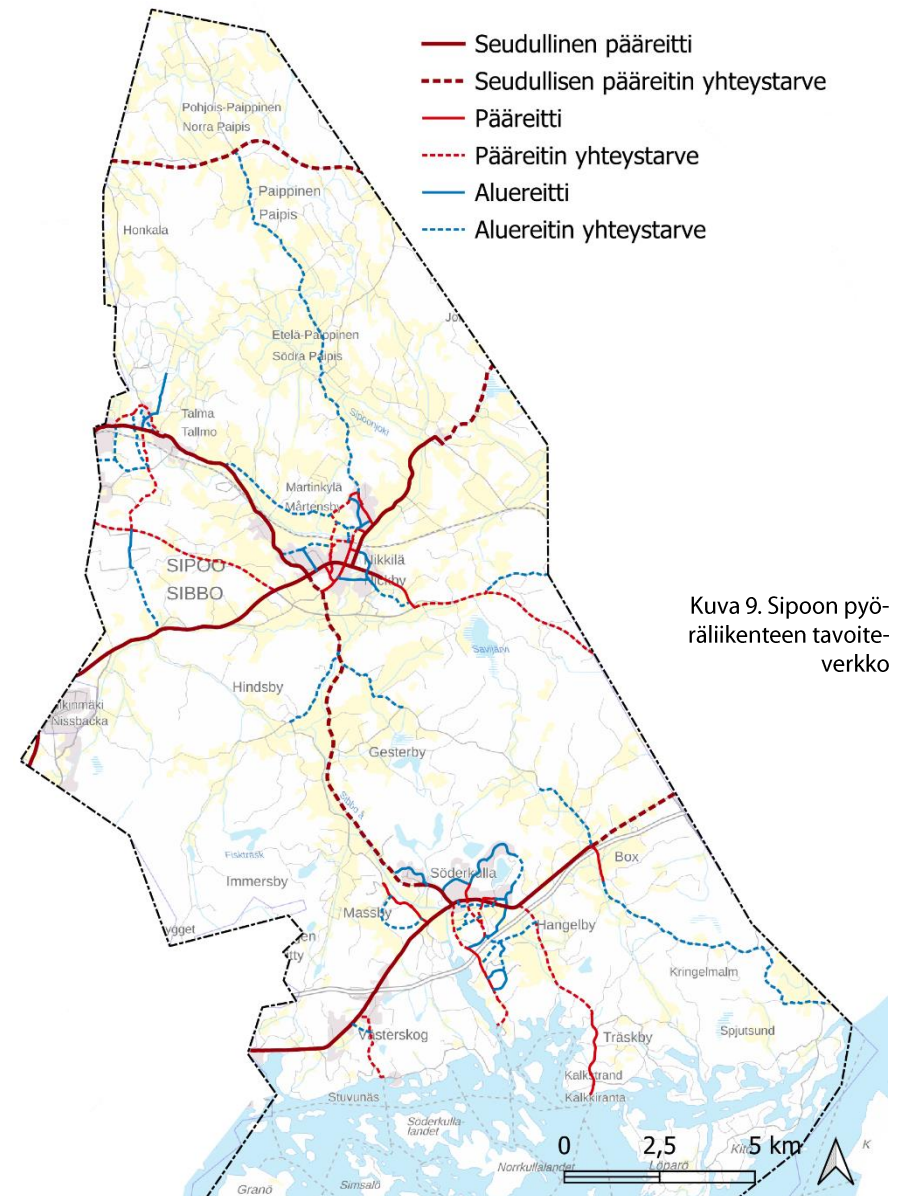
Pyöräliikenteen tavoiteverkko muodostuu pääreiteistä ja aluereiteistä, jotka yhdistävät tärkeimpiä pyöräliikennettä synnyttäviä kohteita toisiinsa. Tavoiteverkon määrittämisen ja hyväksymisen kautta varmistetaan, että pyöräliikenteen reitit huomioidaan aina kaikessa kunnassa tapahtuvassa suunnittelutyössä.

Eri reittityypeillä on oma roolinsa tavoiteverkolla:

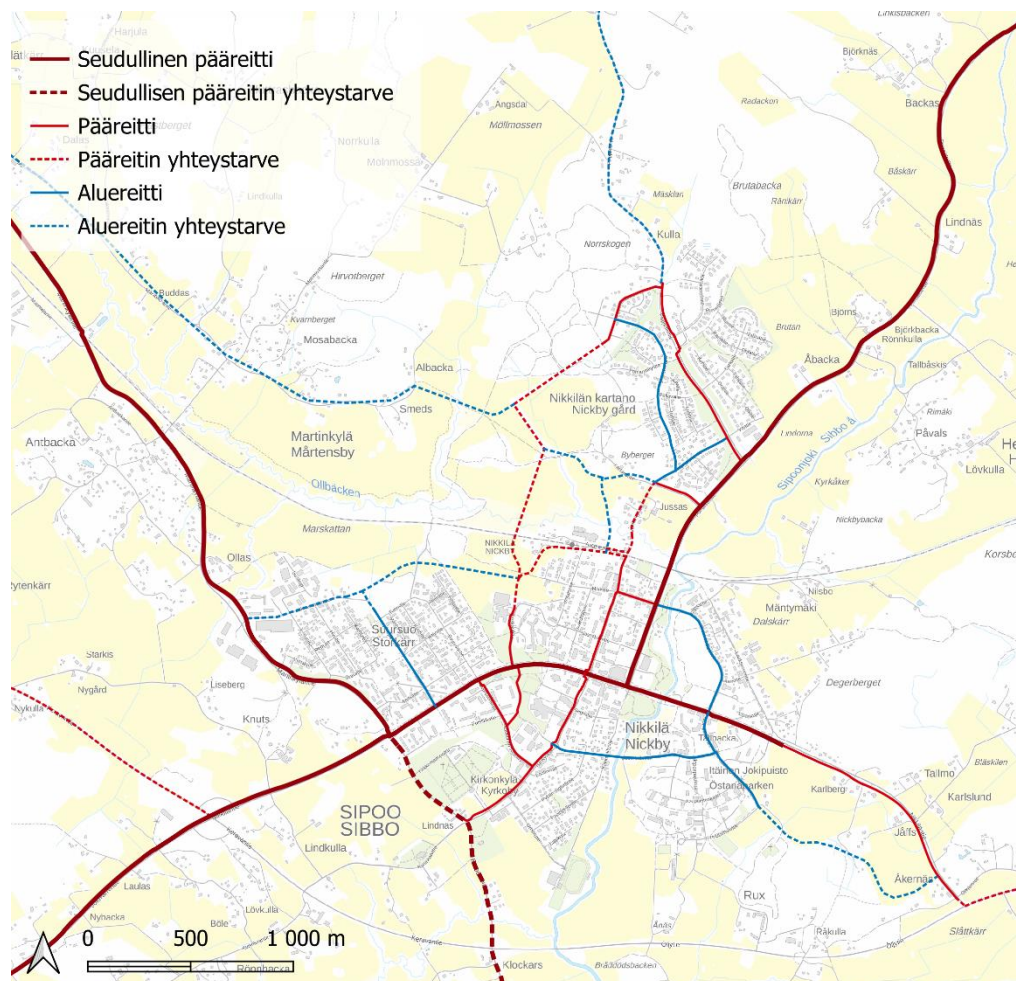
Pääreitit ovat käytetyimpiä ja laadultaan korkeatasoisimpia pyöräliikenteen reittejä. Pääreitit yhdistävät paljon liikkumista synnyttäviä toimintoja toisiinsa. Pääreitit ovat yhtenäisiä ja jatkuvia, ja ne mahdollistavat myös nopean pyöräilyn. Kunnossapito on laadukasta ympäri vuoden.

Aluereitit ovat hieman vähemmän vilkkaita, mutta edelleen merkittäviä pyöräliikenteen yhteyksiä. Aluereitit yhdistävät alueen sisällä olevat toiminnot pääreiteihin, sekä asuinalueet keskustaan tai keskustaan johtaviin pääreiteihin. Myös aluereiteillä laatuvaatimukset ovat korkeat, mutta hieman pääreittejä alhaisemmat. Yhdessä pääreitit ja aluereitit muodostavat yhtenäisen ja loogisen verkoston.

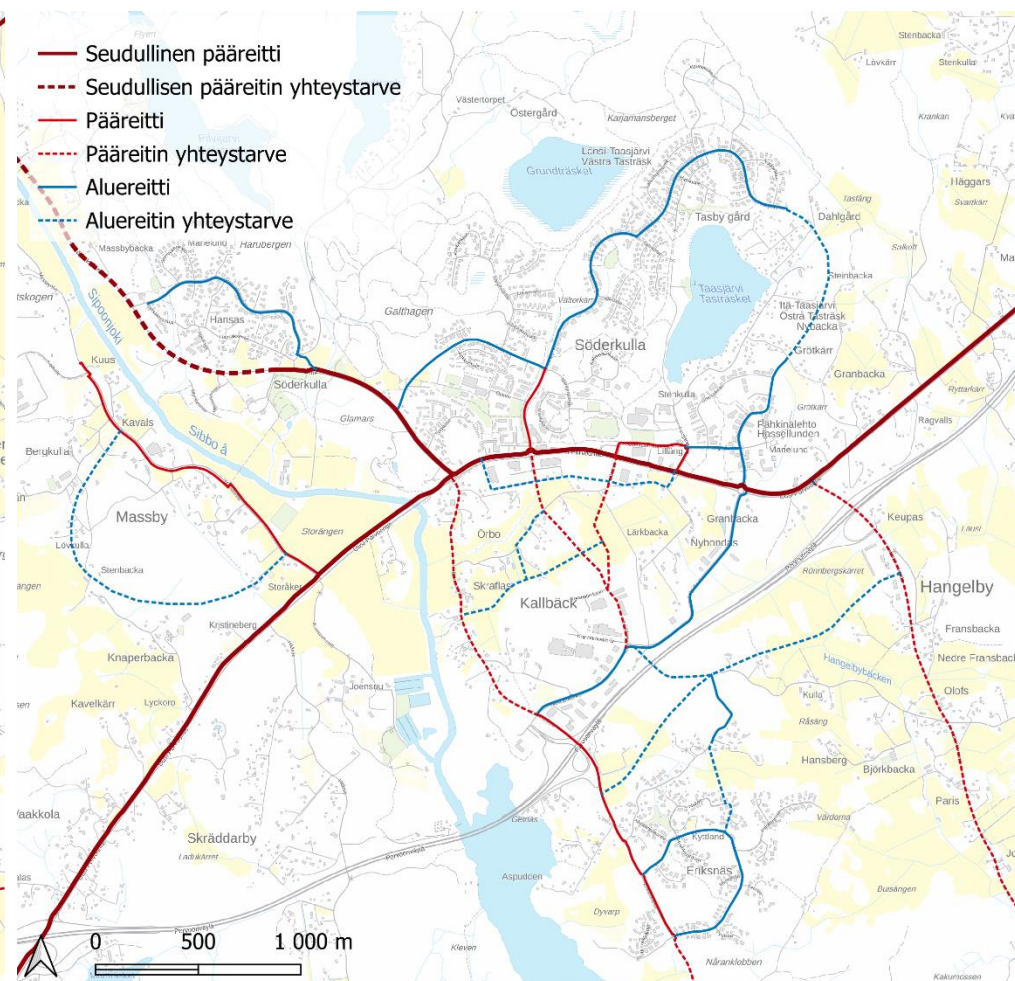
Paikallisreiteiksi luokitellaan kaikki muut pyöräliikenteelle sallitut väylät. Nämä reitit ovat usein asuinalueiden sisällä kulkevia jalankulun ja pyöräilyn reittejä, ulkoilureittejä tai tonttikatuja, joilla pyöräily tapahtuu ajoradalla. Myös maanteiden pientareet lukeutuvat usein paikallisreitteihin. Paikallisreitit on jätetty tämän työn verkostotarkastelun ulkopuolelle.

Kuva 9. Sipoon pyöräliikenteen tavoiteverkko

Kuva 10. Pyöräliikenteen tavoiteverkko Nikkilän taajama-alueella.

Kuva 11. Pyöräliikenteen tavoiteverkko Söderkullan taajama-alueella.

5.2 Pyöräliikenteen suunnitteluperiaatteet

Pyöräily ja kävely eroavat toisistaan merkittävästi. Pyöräily on nopeampaa ja pitkiäkin matkoja on helppo taittaa pyörällä. Pyörä on toiminnallisesti lähempänä autoa kuin jalankulkijaa, ja siksi kävelyä ja pyöräilyä tulee edistää erillisinä kulkumuotoina. Rakennetuilla alueilla pyöräilijän ja jalankulkijan nopeusero on suurempi kuin pyöräilijän ja auton.

Laadukkaan pyöräliikenteen verkon ominaisuuksia ovat **turvallisuus, suoruus, yhdistävyys, vaivattomuus ja miellyttävyys**. Pääreitit priorisoidaan suunnittelussa ja ylläpidossa, ja ne suunnitellaan suoriksi ja taseisiksi. Pyöräilyn sujuvuutta parannetaan tarvittaessa alikulkujen avulla. Pääpyöräreitit valaistetaan hyvin ja niiden talvihoito on laadukkaampaa kuin muiden reittien.

Sipoon pää- ja aluereiteillä pyöräliikenne ja autoliikenne erotetaan toisistaan, mutta rauhallisilla tontti- ja kokoojakaduilla sekaliikenne voi olla hyvä ratkaisu. Hyvät ja turvalliset pyöräilyolosuhteet voidaan saavuttaa myös ilman erillistä pyörätietä liikennettä rauhoittamalla.

Uusien ja kunnostettavien pyöräliikenteen reittien suunnittelussa Sipoossa suositellaan noudatettavaksi valtakunnallista pyöräliikenteen suunnitteluohjetta (Väyläviraston ohjeita 18/2020), jossa on määritetty erilaisiin liikenneympäristöihin parhaiten soveltuvat pyöräliikenteen ratkaisut (luku 4.1.2), väylien mitoitusperiaatteet (luku 4.5.9) ja tarkempia ohjeita risteysjärjestelyjen suunnitteluun (luku 5.7.1). Sipoon liikenneympäristöihin parhaiten soveltuvat ratkaisut on kuvattu seuraavalla sivuilla.

TURVALLISUUS

- Mahdollisimman vähän pysähtymisiä: risteämisten vähäinen määrä, risteämisten selkeys, sujuvuus ja suoruus
- Liikennemuotojen erottelu tarpeen mukaisesti
- Kunnossapito on korkeimmassa luokassa ympäri vuoden
- Hyvä valaistus ja riittävät näkemät

SUORUUS

- Nopeat, mielellään autoliikennettä lyhyemmät reitit
- Paikallisten kohteiden sujuva saavuttaminen pyörällä
- Pyörätien suoruus risteysten yhteydessä

YHDISTÄVYYS

- Reitit ovat loogisia ja niiden seuraaminen on helppoa
- Yhdenmukaiset järjestelyt
- Reitin valinta on helppoa ja eksymisen mahdollisuus pieni

VAIVATTOMUUS

- Päälysteen hyvä laatu, ei reunakiviä tai muita epätasaisuuksia
- Pyöräilijä on lähtökohtaisesti etuajo-oikeutettu liikkuja
- Kuivatus on toimiva
- Reittien esteettömyys

MIELLYTTÄVYYS

- Maaston korkeuserojen välttäminen
- Tasoerottomuus, väylän tasaisuus
- Kunnossapito on korkeimmassa luokassa ympäri vuoden
- Hyvä valaistus ja riittävät näkemät

5.3 Oikean suunnitteluratkaisun valinta

Pyöräliikenteen valtakunnallisen suunnitteluohjeen (2020) mukaan pyöräliikenteen ratkaisut tulee sovittaa liikenneympäristön luonteeseen. Tavoitteena on, että samankaltaisissa ympäristöissä käytetään johdonmukaisia ja tunnistettavia suunnitteluratkaisuja, jotka tukevat turvallista ja sujuvaa pyöräilyä.

Sipoossa taajamien pääkadut, kokoojakadut ja vilkkaat pääreitit ovat pääasiassa **väljästi rakennettua liikenneympäristöä**. Näillä osuuksilla suositeltuja ratkaisuja ovat kaksisuuntaiset pyörätiet, yhdistetyt pyörätiet ja jalkakäytävät, 2–1-tiet sekä pyöräkadut. Nikkilän keskusta on Sipoon tiiveintä aluetta ja esimerkiksi Iso Kylätien ja Nikkiläntien ympäristöt keskustassa sopivat paikoin **tiivisti rakennetun liikenneympäristön** kriteereihin, mihin ratkaisuksi soveltuu pyöräkatu tai kaksisuuntainen pyörätie.

Nykyisin monilla pääreiteillä kulkee yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä, mutta tulevaisuudessa saneerauksissa pyritään joko jalankulun ja pyöräliikenteen erottamiseen tai väylän leventämiseen suunnitteluohjeen mukaiseen tavoiteleveyteen. Lisäksi reittien hahmottamista voidaan parantaa tiemerkinnoilla, kuten keskiviivalla ja liittymien yhteyteen sijoitetuilla pyöräilijä- ja kävelijämerkeillä.

Taajamien asuinalueet luokitellaan **rauhalliseksi liikenneympäristöksi**. Näillä alueilla pyöräliikenteen ratkaisuna suositetaan rauhoitettua sekaliikennettä, 2-1-teitä ja pyöräkatuja. Tavoitteena on luoda ympäristö, jossa autojen ja pyörien nopeudet ovat lähellä toisiaan ja pyöräily ajoradalla koetaan turvalliseksi. Jalankulku voidaan ohjata omalle jalkakäytävälle, mutta yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä ei ole suositeltava ratkaisu asuinalueiden paikalliskaduilla.

Sipoon kyläalueet ja haja-asutusalueet edustavat **rakentamatonta liikenneympäristöä**. Näillä alueilla voidaan perinteisen yhdistetyn väylän lisäksi käyttää kylätieratkaisua, mikäli tieosuus on valaistu, nopeakäyttö on alle 40 km/h ja keskimääräinen vuorokausiliikenne jää alle 3 000 ajoneuvon. Kylätie mahdollistaa turvallisen tilan kulkea sekä kävelijälle että pyöräilijälle ja rauhoittaa ajoneuvoliikennettä hiljaisemmin liikennöidyillä teillä, missä usein ajetaan ylinopeutta.

Sipoon tavoiteverkolle sopivat ratkaisut on esitetty sivun 18 taulukossa.

LIIKENNE- YMPÄRISTÖN TYPPI	SEUDULLINEN PÄÄREITTI	PÄÄREITTI	ALUEREITTI
Tiiviisti rakennettu liikenneympäristö	Seudun ohjeiden mukaisesti	• Yksisuuntainen pyörätie, ei tasoeroa $\geq 2,0$ m • Kaksisuuntainen pyörätie 3,0 m • Pyöräkatu	• Yksisuuntainen pyörätie, ei tasoeroa $\geq 2,0$ m • Kaksisuuntainen pyörätie 2,5 m • Pyöräkaista $\geq 1,75$ m • Pyöräkatu
Väljästi rakennettu liikenneympäristö		• Yksisuuntainen pyörätie, ei tasoeroa $\geq 2,0$ m • Kaksisuuntainen pyörätie 3,0 m • Pyöräkatu Poikkeustapauksessa (esim. tilanpuute): • Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä 4,0 m	• Yksisuuntainen pyörätie, ei tasoeroa $\geq 2,0$ m • Kaksisuuntainen pyörätie 2,5 m • Pyöräkaista $\geq 1,75$ m • Pyöräkatu tai 2-1-tie • Pyöräily ajoradalla Poikkeustapauksessa (esim. tilanpuute): • Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä 3,5 m
Rauhallinen liikenneympäristö		• Yksisuuntainen pyörätie, ei tasoeroa $\geq 2,0$ m • Kaksisuuntainen pyörätie 3,0 m • Pyöräkatu • Pyöräkaista $\geq 1,75$ m Poikkeustapauksessa (esim. tilanpuute): • Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä 4,0 m	• Kaksisuuntainen pyörätie 2,5 m • Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä 3,5 m • Pyöräkaista $\geq 1,75$ m • Pyöräkatu tai 2-1-tie • Pyöräily ajoradalla
Rakentamaton liikenneympäristö Liikenneväyläympäristö tai puistot, viheralueet ja metsät		• Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä 4,0 m • Kylätie	• Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä 3,5 m • Kylätie • Piennar
Pyöräilyn erottelu autoliikenteestä	Seudun ohjeiden mukaisesti	Pyöräily erotellaan autoliikenteestä, ellei käytössä ole pyöräliikenteen erikoisratkaisu, kuten kylätie tai pyöräkatu.	Pyöräily erotellaan lähtökohtaisesti autoliikenteestä. Erottelun tarve arvioidaan nopeusrajoituksen, autoliikenteen määrän ja katuverkon hierarkian perusteella.
Pyöräilyn erottelu jalankulusta		Jalankulku ja pyöräily erotellaan aina keskeisillä kävelyalueilla ja tiiviisti rakennetussa ympäristössä. Muualla rakennetussa ympäristössä pyöräily pyritään erottamaan jalankulusta.	Pyöräily erotellaan jalankulusta tiiviisti rakennetussa ympäristössä. Muualla rakennetussa ympäristössä erottelun tarve arvioidaan erikseen.

Kuva 12. Sipoon pyöräliikenteen tavoiteverkolle soveltuvat ratkaisut.

Pyöräkatu, 2-1-tie ja kylätie -ratkaisujen soveltaminen eri katu ympäristöihin

PYÖRÄKATU

Periaate Pyöräilijät ajavat ajoradalla ja autoliikenne sovitaa ajonopeuden pyöräilijöiden mukaan.

Soveltuvuus Rakennettuun ympäristöön tontti- tai kokoojaka-
duille, missä KVL ≤ 3000 ajon. /vrk.

Toteutus Nopeusrajoitus tulee olla 30 km/h tai alle. Punainen as-
faltti kertoo käyttäjille kadun luonteesta. Noppakiviä ja hidasteita
voi käyttää hillitsemään autoliikenteen nopeuksia.

2-1-TIE

Periaate Pyöräilijät ajavat yksisuuntaisesti ajoradan reunaan mer-
kityillä pyöräkaistoilla. Kävelijät kulkevat jalkakäytävällä. Autoilijat
väistävät oikealle kohtaamistilanteissa.

Soveltuvuus Rakennetun ympäristön kylätieratkaisu.

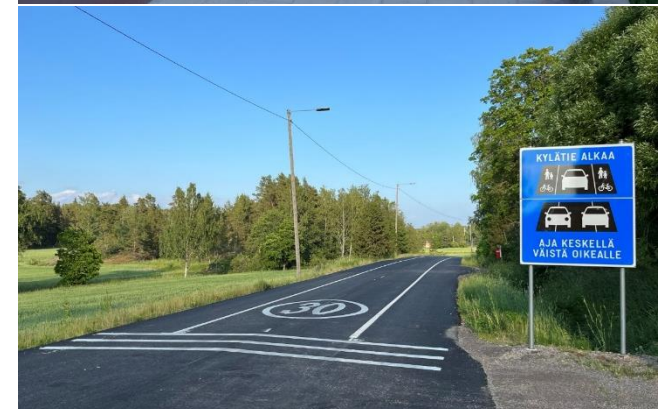
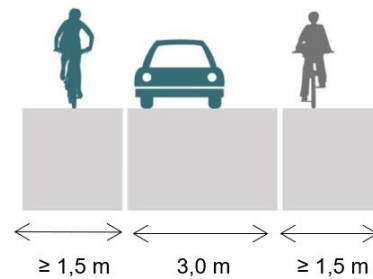
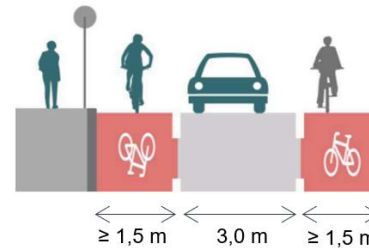
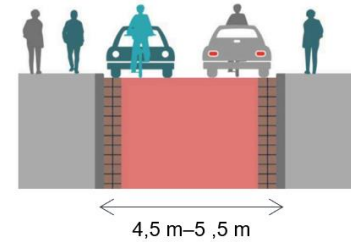
Toteutus Nopeusrajoitus tulee olla 40 km/h tai alle. Selkeät kais-
tamerkinnät ja punainen asfaltti, huomiotäristys osuuden alkuun
ja selkeä opastus maastossa.

KYLÄTIE

Periaate Pyöräilijät ja kävelijät kulkevat tien reunassa omalla kais-
talla. Autot ajavat keskellä väistään oikealle kohtaamistilanteissa.

Soveltuvuus Rakentamattomaan liikenneympäristöön, tieosuuk-
sille, missä KVL ≤ 3000 ajon. /vrk.

Toteutus Nopeusrajoitus tulee olla 40 km/h tai alle. Selkeät kais-
tamerkinnät, huomiotäristys osuuden alkuun ja selkeä opastus
maastossa.

6 Kävelyn kehittäminen

6.1 Kävely liikkumismuotona

Kävely eroaa muista kulkumuodoista hitautensa vuoksi. Kävely on olennainen osa jokapäiväistä liikkumistamme. Kaikki liikkujat ovat kävelijöitä vähintään matkan alussa ja lopussa, ja kävely on yleisin joukkoliikenteen liityntämuoto. Kävely on ihmisen luontainen ja rutiininomainen tapa liikkua. Kävely on kuitenkin enemmän kuin liikkumista – se on vuorovai-
kutusta ympäristön ja ihmisten kanssa. Hidas eteneminen, vaihtelevat reitit ja aistien käyttö mahdollistavat ympäristön kokemisen aivan eri tavalla kuin muilla kulkumuodoilla kulkiessa. Kävelijä voi pysähtyä juttelemaan vastaan tulevan kanssa, poiketa liikkeeseen tai istahtaa penkille. Kävely luo elämää ympärilleen.

Kävelyn tapoja ja tarpeita on monia. Niiden tunnistaminen auttaa ymmärtämään, millaista ympäristöä kävelijöille tulee kehittää. Vieressä on kuvattuna Väyläviraston jalankulun ohjeistuksessa tunnistetut yleisimmät jalankulkijatyypit sekä se, millaista kävely-ympäristöä kukin ryhmä tarvitsee ja arvostaa.

Jalankulkijatyypit

Tarpeet ja arvostukset

Kaikki

- Turvalliset liikennejärjestelyt ja koettu turvallisuus
- Sujuvat ja esteettömät reitit
- Riittävän leveät jalkakäytävät
- Mielenkiintoiset, eri toimintoja yhdistävät reitit
- Rauhallinen liikenne
- Talvikunnossapito, viitoitus, opastus
- Jalankulun erottelu tarpeen mukaan
- Laadukas, jalankulun huomioiva valaistus

Työmatkaliikkujat ja opiskelijat

- Reittien suoruus ja sujuvuus sekä turvallisuus
- Houkuttelevat yhteydet pysäkeille

Perheelliset, lapset ja koululaiset

- Rauhallisuus ja turvallisuus.
- Alhaiset ajonopeudet.
- Esteettömyys lastenvaunujen ja lasten kulkuvälineiden kanssa

Liikkumis- tai toimintaesteiset ja vaunujen tms. kanssa kulkevat

- Selkeät ja yhtenäiset järjestelyt
- Esteettömyys suunnittelusta kunnossapitoon
- Riittävät levähdyspaikat
- Apuvälineiden, saattajan tai lastenvaunujen vaatiman tilan huomioiminen
- Liikennevalojen ääniopasteet, liikennemerkit ja opastus
- Erottelu pyöräliikenteestä ja sähköpotkulaudoista

Virkistyskävelijät

- Erimittaiset reitit vaihtelevassa ja houkuttelevassa ympäristössä
- Reittien käytettävyys eri vuoden- ja vuorokaudenaikoina
- Virkistysalueiden ja -reittien hyvä saavutettavuus kävellessä

Kuva 13. Erilaisia kävelijätyyppejä (Jalankulun suunnittelu, Väyläviraston ohjeita 34/2022)

6.2 Sipoon kävelyn aluetyypit ja suunnitteluperiaatteet

Miellyttävän rauhallinen ja sopivan virikkeellinen liikenneympäristö on tärkeää, kun tavoitellaan kävelyn lisäämistä. Koska kaikkia alueita ei voida eikä kannata toteuttaa parhaalla laatutasolla, on kävelyn olosuhteiden kehittämiseksi tärkeää tunnistaa kävelyn kannalta keskeisimmät alueet ja jaotella ne eri aluetyypeiksi, joissa alueen luonne määrittelee sinne suunniteltavat kävelyn ratkaisut. Tunnistamalla kävelyn ydinalueet ja määrittelemällä niille suunnitteluperiaatteet, parannetaan kävelyn asemaa osana liikennejärjestelmää ja osana maankäytön suunnittelua. Lisäksi viihtyisyyttä lisäämällä ja ajoneuvoliikennettä rauhoittamalla parannetaan samalla sekä kävelyn että pyöräliikenteen olosuhteita.

Sipoon kävelyn aluetyyppien ja aluetyyppien suunnitteluperiaatteiden määrittelyssä on sovellettu Helsingin seudun kävelyn edistämishjelman periaatteita (HSL 8/2023). Aluetyypit ja niiden suunnitteluperiaatteet on kuvattu tarkemmin tässä luvussa. Kartat Nikkilän ja Söderkullan kävelyn aluetyypeistä on esitetty sivulla 24.

Sipoossa kävelyn aluetyypit ovat:

- **Asukkaiden kohtaamispaikat**
- **Kävelyn ydinalueet**
- **Kävelyn laatureitit**
- **Muut asuinalueet**
- **Joukkoliikenteen solmupisteet**

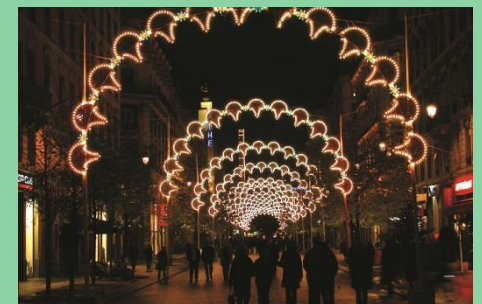
Asukkaiden kohtaamispaikat

Asukkaiden kohtaamispaikkoja ovat Sipoossa Söderkullan ja Nikkilän keskustojen ydinkorttelit. Nämä ovat alueita, jotka luontaisesti vetävät paljon ihmisiä matkoilla asioimaan tai asumaan, töihin tai kouluun.

Näiden alueiden viihtyisyyttä parannetaan oleskelumahdollisuuksia, toiminnallisuutta ja viherratkaisuja kehittämällä. Kohteista tehdään sellaisia, missä voidaan viettää aikaa erilaisten toimintojen äärellä. Kävely-yhteydet näihin ovat ensisijaisen tärkeitä, joita tulee kehittää viihtyisyys ja esteettömyys edellä.

Pääsuunnitteluperiaatteet:

- Tärkeimmillä reiteillä ja palvelukohteiden läheisyydessä rauhallisen liikkumisen edellytyksiä tuetaan liikenneympäristöä ja miitoitusta muokkaamalla.
- Kehitetään alueita viihtymiseen ja oleskeluun.
- Kehitetään alueiden toiminnallisuutta, siten että ne houkuttelevat leikkiin ja oleskeluun.
- Korttelien sisäiset ja väliset yhteydet ovat esteettömiä.

Kävelyn ydinalueet

Kävelyn ydinalueet ovat alueita, jotka sijaitsevat lähellä palveluita. Ne sijoittuvat Sipoossa tiiveimmän yhdyskuntarakenteen alueelle. Palvelut ja kohtaamispaikat ovat kävelyetäisyyden päässä tällä alueella. Ydinalueilla panostetaan turvallisuutta luoviin ratkaisuihin kuten esteettömyyteen, hyvään valaistukseen ja kulkumuotojen erotteluun pääkatuverkolla.

Pääsuunnitteluperiaatteet

- Puistojen ja kävelyreittien varrelle tuodaan penkkejä ja lisätään oleskelumahdollisuuksia sopiviin kohtiin.
- Kävelyreitit ovat jatkuvia ja selkeitä, reiteillä on mahdollisimman vähän katkoksia kuten puolenvaihtoja tai liikennevaloja.
- Risteyskohdissa hyödynnetään ratkaisuja, jotka hillitsevät ajonopeuksia, kuten korotettuja suojateitä, korotettuja risteysalueita, tyynyhidasteita, ylijatkettuja jalkakäytäviä tai kiveysratkaisuja, jotka visuaalisesti kaventavat ajorataa.
- Pienillä elementeillä lisätään reittien houkuttelevuutta.

Kävelyn laatureitit

Pyöräliikenteen tavoiteverkko on tärkeä kävely-yhteyksien kehittämisen lähtökohta. Reiteillä, missä erotellaan kävely ja pyöräliikenteen järjestelyt toisistaan ja annetaan molemmille kulkumuodoille riittävä tila, parannetaan yhtä lailla kävelyn olosuhteita.

Näiden lisäksi kehitettäväksi kävelyn laatureiteiksi on tunnistettu sellaiset yhteydet, jotka johtavat keskustan ydinalueille erillisiä reittejä pitkin yhdistäen asuinalueet ja keskustan toisiinsa linkittyen viheralueille johtaviin yhteyksiin. Näillä yhteyksillä tulee keskittyä reittien sujuvuuteen, viihtyisyyteen ja esteettömyyteen.

Laatureittien suunnitteluperiaatteet vaihtelevat muun ympäristön mukaan. Mikäli reitti kulkee samaa väylää pitkin muiden liikennemuotojen kanssa, on liikennemuotojen erottelu, riittävä tila, kävelystä suositut risteysratkaisut ja erotuskaistat tärkeitä.

Mikäli reitti kulkee erillään muusta liikenteestä, korttelien välissä tai viheralueilla, tulee varmistaa reitin riittävä leveys. Näillä reiteillä kiinnostaviin pysähdyspaikkoihin sekä istutuksiin tulee panostaa.

Asuinalueet

Asuinalueet sijoittuvat asuinpainotteisille alueille ja kattavat suuren osan katuverkosta. Asuinalueilla jalkakäytävät ja hiljaiset asuinkadut muodostavat yhtenäisen verkoston, minkä ansiosta kävely on sujuvaa kaikkiin suuntiin. Viheralueiden ulkoilu- ja virkistysreitit täydentävät kävelyn reittejä.

Sipoossa asuinalueet ovat pientalovaltaisia ja liikenne muodostuu lähes ainoastaan asukkaiden liikkumisesta. Alueiden sisällä voi kävellä rauhallisessa ympäristössä turvallisesti.

Pääsuunnitteluperiaatteet

- Asuinalueilla läpiajava autoliikenne on ohjattu pää- ja kokoojaka-
duille. Asuinpainotteisilla kaduilla pihakatu on usein hyvä rat-
kaisu.
- Asuinalueilla katujen ylityksissä varmistetaan hyvä näkyvyys, va-
laistus ja esteettömyys.
- Turhia puolenvaihtoja ja kiertoreittejä vältetään.

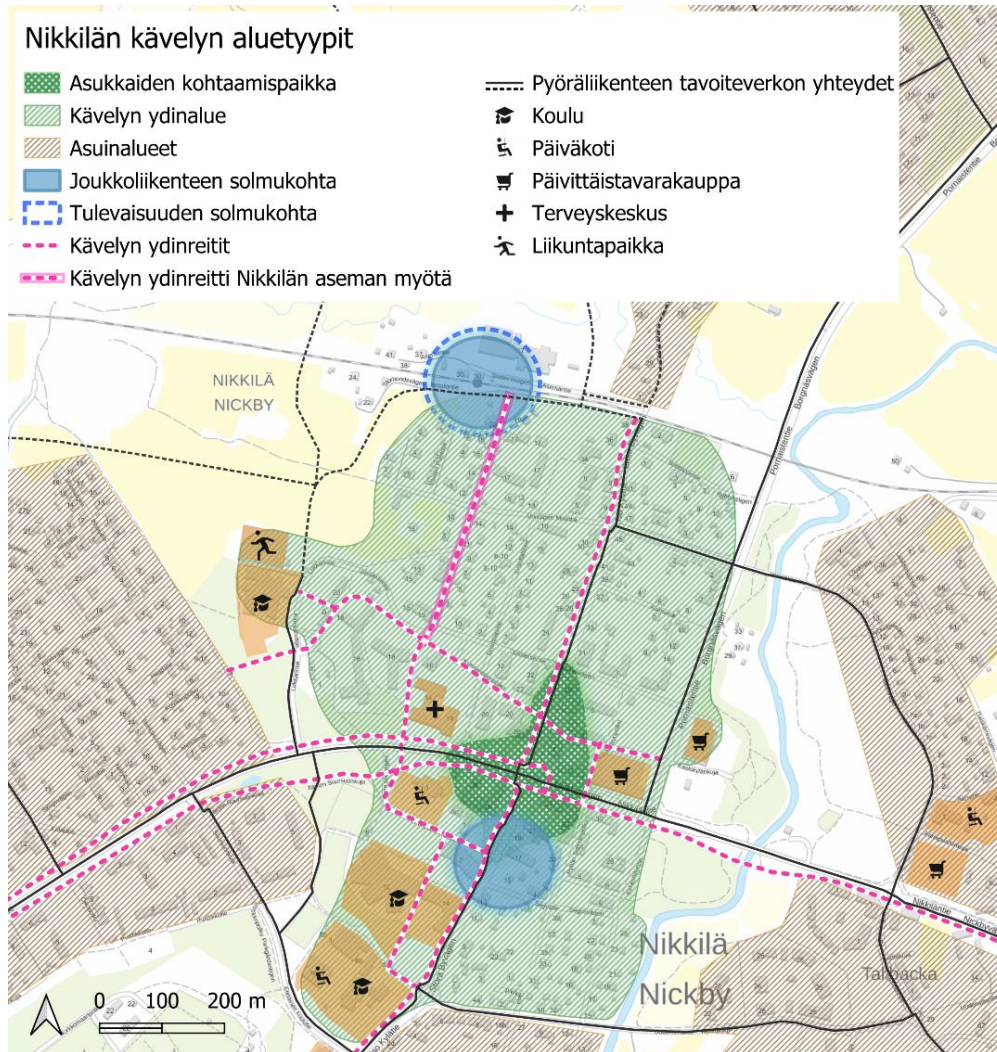
Joukkoliikenteen solmupiste

Joukkoliikenteen solmupisteiden ympäristöissä panostetaan kävelyn reittien selkeyteen, miellyttävyyteen ja turvallisuuteen. Solmujen läheisyydessä panostetaan viihtyisyyteen, valaistukseen ja pysäkkien laaduk-
kaaseen odotustilaan.

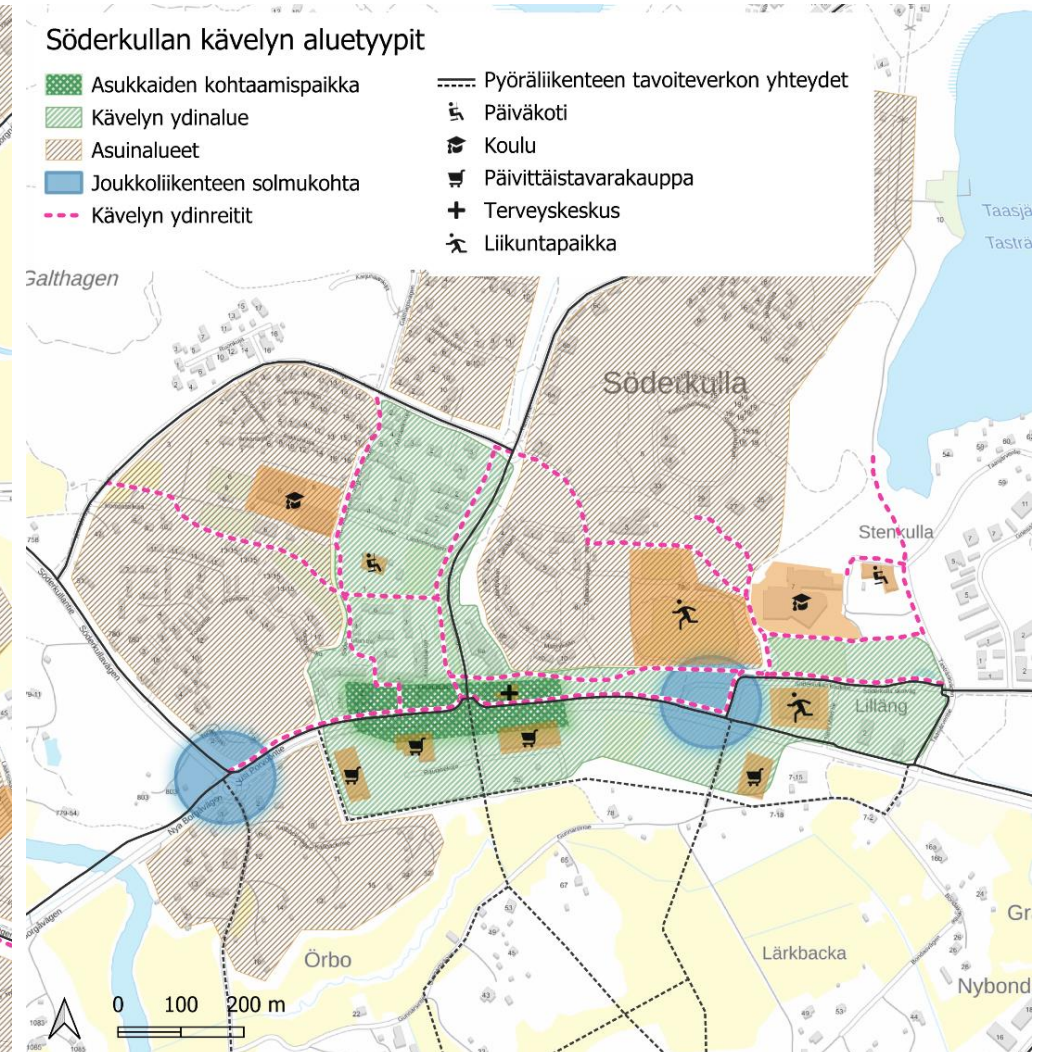
Pääsuunnitteluperiaatteet

- Tärkeimmät kävelyn reitit toteutetaan laadukkaina ja viihtyisinä
noin 800 m etäisyydelle asemista ja solmuista. 800 m on matka,
jonka ihmiset ovat yleisesti valmiita kävelemään hyvän palvelu-
tason joukkoliikenteen pysäkille, ja jota käytetään HSL:n suunnit-
teluohjeessa.
- Solmupisteille johtavilla pääreiteillä ei ole pysähdyksiä tai pysäh-
dysten määrä on minimoitu.
- Nikkilän mahdollinen tuleva asema ja sen ympäristö tulee kehit-
tää Helsingin seudun kävelyn edistämishjelmassa määriteltyjen
laadullisia suunnitteluperiaatteita soveltaen.

Kuva 15. Kävelyn aluetyypit ja ydinreitit Nikkilässä

Kuva 14. Kävelyn aluetyypit ja ydinreitit Söderkullassa.

7 Ohjelman toimenpiteet

7.1 Toimenpiteiden muodostaminen

Sipoon kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma sisältää yhteensä 18 toimenpidekokonaisuutta. Toimenpiteiden muodostamisessa hyödynnettiin työn alussa toteutetun asukaskyselyn tuloksia. Lisäksi toimenpiteitä ideoitiin asiantuntijatyöpajassa ja ideoita kuultiin asukastiaisuudessa Söderkullan kirjastolla, jotka molemmat järjestettiin kesäkuussa 2025. Toimenpiteitä tarkennettiin vielä yhdessä kunnan asiantuntijoiden kanssa.

Toimenpiteiden sisältö ja toteuttamisen vastuut on kuvattu tarkemmin seuraavilla sivuilla. Toimenpiteet ovat jaoteltu seuraaviin luokkiin:

INFRASTRUKTUURI JA OLOSUHTEET
Toimenpiteet s. 26–32

LIIKKUMISEN OHJAUS JA VIESTINTÄ
Toimenpiteet s. 33–34

PYÖRÄMATKAILU
Toimenpiteet s. 35

RESURSSIT
Toimenpiteet s. 36–37

Toimenpiteet ovat omia kokonaisuuksiaan, joiden tarkempi sisältö määritellään toimenpiteen toteuttamisen käynnistämisen yhteydessä. Toimenpiteen käynnistäminen on päävastuutahon vastuulla (esitetty lihavoituna). Vastuutahoiksi on nimetty toteuttamisen kannalta keskeisimmät tahot. Infrastruktuurin parantamisen toimenpiteet edellyttävät tarkempaa aikatauluttamista seuraavan viiden vuoden ajanjaksolle priorisointiluokituksen mukaisesti. Muiden toimenpiteiden osalta toiminnan suunnittelun ja toteutuksen voi käynnistää heti. Tärkeää on, että toimintatapoja kehitetään ja niistä tehdään vähitellen osa normaaleja käytäntöjä.

Puuttuvien jalankulku- ja pyöräteiden osalta on erittäin tärkeää edistää yhteyksien suunnitelmavalmiutta, eli kaikkien kunnassa käynnistyvien suunnitteluhankkeiden yhteydessä tulee huomioida pyöräliikenteen tavoiteverkon reitit sekä suunnitteluperiaatteet. Pyöräliikenteen tavoiteverkko toimitetaan lähtötietona kaikkiin kunnassa tulevaisuudessa käynnistyviin liikenneverkkoselvityksiin asemakaavoitukseen sekä muihin yleissuunnittelu- ja katusuunnitteluhankkeisiin.

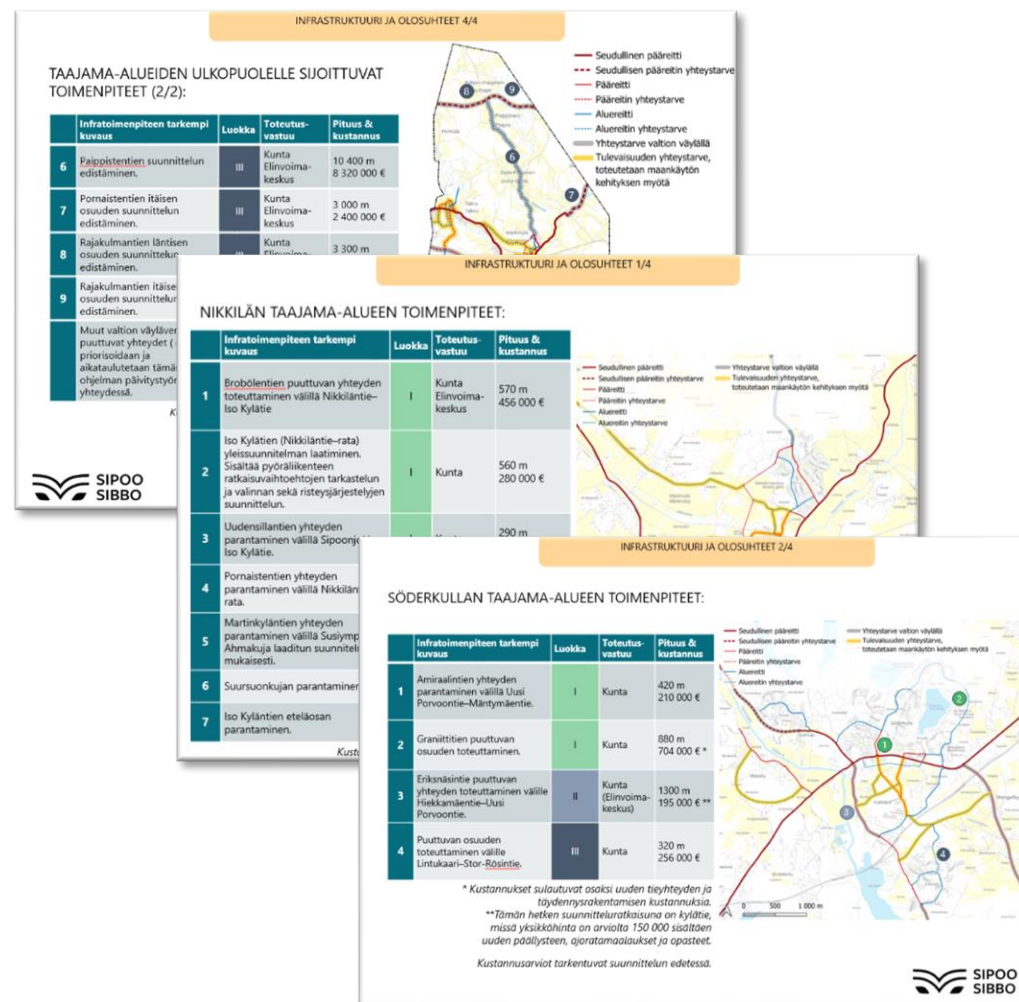
1. Pyöräliikenteen tavoiteverkon puuttuvien ja parannettavien kävelyn ja pyöräliikenteen järjestelyjen toteuttaminen

Toimenpiteen kuvaus

Pyöräliikenteen tavoiteverkolla on esitetty puuttuvia yhteyksiä, jonne tulisi tulevaisuudessa rakentaa erillinen pyörätie ja jalkakäytävä. Tarkempi toteutettava ratkaisu riippuu puuttuvan yhteyden sijainnista. Lisäksi pyöräliikenteen tavoiteverkolla on olemassa olevia yhteyksiä, joiden laatua tulisi parantaa erityisesti jalankulun ja pyöräliikenteen erotamisen osalta. Nämä yhteydet sijoittuvat pääsääntöisesti Nikkilän taa-jaman alueelle.

Osa puuttuvista yhteyksistä ja niille esitetyistä toimenpiteistä sijoittuu maanteille. Toimenpiteiden edistämisestä on sovittava yhteisesti Uudenmaan Elinvoimakeskukseen kanssa.

Pyöräliikenteen tavoiteverkon mukaisista puuttuvista ja parannettavista pyöräteistä laaditaan toteutussuunnitelmat ja toteutetaan yksi kohde vuodessa. Puuttuvat yhteydet ja parannettavat kohteet, niiden kiireellisyysjärjestys sekä kustannusarviot on esitetty raportin liitteessä 1.

2. Pyöräliikenteen tavoiteverkon pienet parannustoimet

Toimenpiteen kuvaus

Kartoitetaan pyöräliikenteen tavoiteverkolle tehtävät pienet parannustoimenpiteet yhtenä kokonaisuutena ja ohjelmoidaan niiden toteutus:

Pyöräilijän paikka: Kartoitetaan pyöräliikenteen pääverkko taajamissa ja tarkastetaan liikenteen ohjauksen ajantasaisuus siten, että pyöräilijän ja jalankulkijan paikka kullakin katuosuudella on selkeä. Toteutetaan tarvittavat liikennemerkkimuutokset ja -lisäykset sekä vahvistetaan ohjausta tarvittaessa ajoratamaalauksin.

Risteysjärjestelyt: Kartoitetaan pyöräliikenteen pääverkon väistämismahdollisuudet siten, että pyöräilijä on etuajo-oikeutettu. Merkitään pääreittejä risteävät kadut ja tiet autoliikenteen väistämismahdollisuutta osoittavalla varoituskolmiolla ja kaksisuuntaisesta pyöräiteistä varoittavilla lisäkilvillä. Toteutetaan tarvittavat liikennemerkkimuutokset- ja lisäykset.

Kulkusuuntien erottelu: Kartoitetaan pyöräliikenteen pääverkko ja määritetään yhteysvälit, joilla pyöräliikenteen sujuvuutta ja pääreittien havaittavuutta voidaan parantaa toteuttamalla kulkusuuntien erottelu katkoviivalla ja nuolimerkinnöin. Kulkusuuntien erottelu katkoviivalla on mahdollista 3,0 metriä leveillä yhdistetyillä jalankulku- ja pyöräteillä.

Kartoitetaan taajamien pyöräliikenteen pääverkon risteykset ja määritetään niille kevyet parannustoimenpiteet. Lähtökohtaisesti ylityspaikat toteutetaan ilman tasoeroa ja ne sijoitetaan suoraan suhteessa jalankulku- ja pyörätiehen. Tavoitteena on, että pyöräliikenteen pää- ja aluereiteillä pyöräily on selkeää ja sujuvaa, reitillä ei ole turhia koukkauksia eikä muita matkaa hidastavia tekijöitä, kuten reunakiviä.

Päällysteet: Kartoitetaan kaikkien pyöräliikenteen päällysteiden kunto. Laaditaan kartoituksen pohjalta uudelleenpäällystämishjelma. Uusi-taan vähintään yhden osuuden päällyste vuodessa.

Valaistus: Kartoitetaan kaikkien pyöräliikenteen pää- ja aluereittien valaistuksen riittävyys sekä pyöräliikenteen että kävelyn näkökulmasta. Kiinnitetään erityistä huomiota suojatiekohtiin ja koulujen ympäristöihin. Parannetaan valaistusta tarvittavissa kohteissa.

Toteutusaikataulu

Kartoitus vuosina 2026–2027

Toteutus vuosina 2027–2028

Vastuutahot

Katu- ja viheralueet, Kaavoitus

3. Sipoon keskuksien ydinalueiden kehittäminen viihtyisiksi ja vetovoimaisiksi kohtaamispaikoiksi

Toimenpiteen kuvaus

Laaditaan kävelyn aluetyyppiluokituksen mukaisesti keskustan ydinalueille kehittämissuunnitelmat. Nikkilässä kehitettävä keskusalue sijoittuu Iso Kylätien varteen, painottuen Nikkiläntien liikenneympyrän ympäristöön ja Iso Kyläntien pohjoisosaan. Söderkullassa kehitettäväksi keskusalueeksi on tunnistettu Keskustatien varren alue nykyiseltä R-kioskin aukiolta Söderkullan torille.

Suunnitelmien tarkoitus on luoda korttelitasoinen kokonaiskuva siitä, miten keskusalueiden viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta kasvatetaan ja luodaan laadukasta julkista tilaa. Suunnittelun lähtökohtana on luoda tilaa lapsille leikkiä, toiminnallista avointa tilaa nuorille ja viihtyisiä oleskelu- ja kohtaamispaikkoja aikuisille sekä monipuolistaa kunnan viherratkaisuja. Toimenpiteet voivat vaihdella kevyistä tai väliaikaisista toimenpiteistä laajempiin muutoksiin. Toimenpiteiden määrittämisessä hyödynnetään kävelyn aluetyyppien mukaisia suunnitteluperiaatteita.

Toteutusaikataulu

Alkaen vuodesta 2027

Vastuutahot

Kaavoitus

4. Pyöräpysäköinnin parantaminen yleisillä alueilla, bussipysäkkien yhteydessä sekä kunnan omistamien kiinteistöjen piholla

Toimenpiteen kuvaus

Lisätään ja parannetaan pyöräpysäköintiä yleisillä alueilla ja kunnan omien kiinteistöjen yhteydessä. Kaikki uudet pyöräpysäköintipaikat toteutetaan laadukkaasti runkolukittavina telineinä ja tapauskohtaisesti käytetään katosta. Paikat sijoitetaan lähelle palvelua tai rakennuksen sisäänkäyntiä. Pyöräpysäköintipaikat suunnitellaan Väyläviraston pyöräliikenteen suunnitteluohjeen mukaisesti.

Kartoitetaan pyöräpysäköinnin tila kaikkien kunnan koulujen ja päiväkotien piholla huomioiden myös koulun henkilökunnan pyöräpysäköinti. Hyödynnetään koulujen ja päiväkotien omaa tietoa pyöräpysäköinnin toimivuudesta kysymällä heiltä pyöräpysäköinnin tarpeista. Tiedotetaan vanhempia, lapsia ja oppilaita säännöllisesti pyöräpysäköintipaikoista.

Kartoitetaan kunnan palvelujen pyöräpysäköinti erityisesti liikuntapalveluiden kuten urheilukenttien ja -hallien osalta. Kartoitetaan mahdollisuudet toteuttaa ja parantaa pyöräpysäköintiä muiden kunnan palveluiden yhteydessä siten, että pyöräpysäköintiä toteutetaan katualueelle tai muille yleisille alueille tai sovitaan pyöräpysäköinnin toteuttamisen muista tavoista kiinteistön omistajien kanssa. Joukkoliikenteen pysäkkien osalta kehitystarve on Söderkullan Tasbyntiellä.

Toteutusaikataulu

Kartoitus vuonna 2026, Toteutus alkaen vuodesta 2027

Vastuutahot

Kaavoitus, Katu- ja viheralueet, Toimitilat

5. Pyöräliikenteen viitoituksen yleissuunnitelma

Toimenpiteen kuvaus

Laaditaan pyöräliikenteen viitoituksen yleissuunnitelma yhteistyössä Uudenmaan Elinvoimakeskusten kanssa. Yleissuunnitelma pohjautuu pyöräliikenteen tavoiteverkon reitteihin.

Yleissuunnitelmassa määritellään opastettavat kohteet, viitoituksen periaatteet sekä solmupisteet, joihin opastusmerkkejä asennetaan. Opastus yhteensovitetään pyörämatkailun reitteihin ja tarpeisiin. Suunnittelu perustuu Väyläviraston pyöräliikenteen viitoituksen suunnitteluohjeeseen (18/2020), jossa korostetaan viitoituksen johdonmukaisuutta, jatkuvuutta ja käyttäjälähtöisyyttä.

Viitoitus voidaan toteuttaa vaiheittain. Toteutuksen tarkempi aikataulu määritellään yleissuunnitelman laadinnan yhteydessä.

Toteutusaikataulu

Vuonna 2028

Vastuutahot

Kaavoitus

6. Esteettömät kävelyreitit Nikkilässä ja Söderkullassa

Toimenpiteen kuvaus

Määritellään keskustataajamien Nikkilän ja Söderkullan esteettömät reitit. Reittien määrittelyn lähtökohtana on yhdistää tärkeimmät palvelut sekä bussipysäkit ja ikäihmisten asuinpaikkojen keskittymät. Tarkoituksena on määrittää lisäksi reitit, joiden tulee täyttää Invalidiliiton määrittämien mukaiset esteettömyyden erikoistason vaatimukset. Esteettömät reitit ohjaavat kunnan suunnittelua ja esteettömyyden ratkaisujen huomiointia kaikissa käynnistyvissä hankkeissa.

Osana määrittelytyötä arvioidaan lisäksi reittien nykytila sekä tunnistetaan puutteet, joiden perusteella suunnitellaan tarvittavat toimenpiteet tavoitetason saavuttamiseksi.

Toteutusaikataulu

Reittien määrittely vuonna 2026

Vastuutahot

Kaavoitus

7. Koulujen ympäristöjen olosuhteiden kartoitus ja tarvittavat parannustoimenpiteet

Toimenpiteen kuvaus

Olosuhdekartoitus suoritetaan koulukohtaisesti. Toimenpiteen käynnistämiseksi voidaan valita yksi pilottikoulu, jonka avulla kartoitusmenetelmää testataan ja kehitetään.

Tavoitteena on vähentää saattoliikennettä, rauhoittaa autoliikennettä koulujen välittömässä läheisyydessä ja parantaa kävelyn ja pyöräilyn turvallisuutta ja houkuttelevuutta koulumatkoilla.

Kartoituksessa selvitetään:

- Tulosuunnat koululle kävellen ja pyöräillen
- Oppilaiden ja henkilökunnan sisäänkäynnit
- Pyörien ja autojen pysäköinti
- Missä on hyvät reitit kävellä ja pyöräillä kouluun?
- Missä autoliikenne aiheuttaa ongelmia?
- Missä ei kuuluisi olla autoja lainkaan?
- Missä tapahtuu koulun saattoliikenne? Miten kauas koulusta voidaan perustaa turvallinen saattopaikka?
- Miten koulun huolto ja tavaratoimitukset ratkaistaan?

Kartoitus ja parannustoimien suunnittelu toteutetaan yhteistyössä koulujen, oppilaiden ja esimerkiksi vanhempainyhdistyksen kanssa. Kartoituksen pohjalta määritetään parannustoimenpiteet, jotka voivat sisältää nopeusrajoitusten tarkistamista, suojateiden lisäämistä tai niiden turvallisuuden parantamista, näkyvyyden parantamista, opasteiden selkeyttämistä, fyysisiä ajoesteitä tai muita liikennejärjestelyjen muutoksia.

Toteutusaikataulu

Kartoitukset alkaen vuodesta 2027

Vastuutahot

Kaavoitus, Katu- ja viheralueet, Yhteinen koulutoiminta

8. Nopeusrajoitusten alentamisen vaikutusten seuraaminen taajamissa

Toimenpiteen kuvaus

Sipoossa on vuoden 2025 kesän aikana laskettu paikalliskatujen nopeusrajoituksia 30 km/h nopeustasoon. Laaditaan seurantasuunnitelma nopeusrajoitusten noudattamisen seuraamiseksi. Tunnistettuja katuja ovat ainakin:

- Iso Kylätie
- Uudensillantie
- Lukkarinmäentie – Katajatie
- Tasbyntie

Toimenpiteen toteuttamiseksi hankitaan siirrettäviä nopeusnäyttötäuluja ajonopeuksien seurantaan katuverkolla. Seurantatiedon perusteella määritetään, tarvitaanko katuosuuksille infrastruktuurin muutoksia, jotka tukevat nopeusrajoituksen noudattamista. Tarkoituksena on muokata katu ympäristöä siten, että nopeusrajoitusten noudattaminen on luontevaa ja turvallista. Liikennettä rauhoittavat ratkaisut voivat vaihdella pienistä parannustoimenpiteistä laajempiin toteutuksiin ja niiden määrittämisessä hyödynnetään pyöräliikenteen ja kävelyn aluetyyppien suunnitteluperiaatteita.

Toteutusaikataulu

Seurannan käynnistäminen vuonna 2026
Jatkuvaa toimintaa

Vastuutahot

Katu- ja viheralueet

9. Katujen kunnossapitoluokan tarkistus

Toimenpiteen kuvaus

Tarkastetaan Sipoon nykyisten katujen hoitoluokitusten ajantasaisuus suhteessa pyöräliikenteen tavoiteverkon pää- ja aluereitteihin. Varmistetaan, että pyöräliikenteen tavoiteverkko on korkeimmassa kunnossapitoluokassa. Tavoitteena on varmistaa, että pääverkosto on houkutteleva sekä käveltävissä ja pyöräiltävissä ympäri vuoden.

Tarvittaessa luokitusta päivitetään ja kohdennetaan kunnossapidon resursseja uudelleen. Päivitystarpeista sovitaan tarvittaessa myös Uudenmaan Elinvoimakokeskuksen kanssa.

Toteutusaikataulu

Vuosina 2027–2028

Vastuutahot

Katu- ja viheralueet

10. Kävelyn ja pyöräliikenteen määrien säännöllinen seuraaminen

Toimenpiteen kuvaus

Käynnistetään kävelyn ja pyöräliikenteen määrien kehittymisen seuranta kunnassa.

Seurantaan suositellaan yhtä automaattista kävelijät ja pyöräilijät tunnistavaa laskinta Nikkilän ja Söderkullan taajamiin pyöräliikenteen pääreitille.

Ehdotukset automaattisten laskentapisteidien sijainneista: Nikkiläntien seudullisen pyöräliikenteen pääreitien varrelle sopivaan kohtaan ja Uudelle Porvoontielle (Söderkullan taajaman alueelle).

Lisäksi suositellaan kerran vuodessa tehtäviä käsinlaskentoja Nikkilän ja Söderkullan taajamakeskuksissa muilla pyöräliikenteen pää- ja alueilleillä sekä kävelyn ydinreiteillä. Käsinlaskennat on hyvä suorittaa elosyyskuussa koulujen alkamisen jälkeen. Iso Kyläntie ja Amiraalintie ovat hyviä kohteita käsinlaskennoille.

Automaattinen laskin mahdollistaa viikonpäivä-, vuosi ja säävaihtelun huomioon ottamisen käsinlaskentojen tuloksissa.

Toteutusaikataulu

Käsinlaskennat alkaen vuodesta 2026

Automaattilaskinten hankinta vuosina 2026–2027

Jatkuva toimintaa

Vastuutahot

Kaavoitus, Katu- ja viheralueet

11. Järjestetään vuosittain kaksi aktiiviseen arkiliikkumiseen kannustavaa kampanjaa

Toimenpiteen kuvaus

Jatketaan hyvää työtä asukkaiden kannustamisessa aktiiviseen arkiliikkumiseen. Vahvistetaan näkyvyyttä toistamalla kampanjointia systemaattisesti vuosittain. Toteutetaan kampanjoita kahdesti vuodessa ajoittuen valtakunnallisen Pyöräilyviikkoon keväällä ja Euroopan liikku-
jan viikkoon syksyllä.

Kampanjointi sisältää viestinnän lisäksi vähintään yhden tapahtuman. Tapahtumat voivat olla toistettavia kuten perinteisesti järjestetty heijastintempaus kouluissa ja infopisteillä, syksyllä järjestetty heijastinpolku sekä vuosittain halukkaille kouluille ja esikouluille toteutetut pyörätaioradat.

Kampanjoiden ja tapahtumien toteutuksesta kerätään kokemuksia, joiden perusteella toimintaa kehitetään seuraavaa vuotta varten. Tapahtumien kokemuksista on myös tärkeä viestiä kuntalaisille.

Kampanjointia suunnitellaan ja koordinoidaan kunnan Kestävän ja turvallisen liikkumisen työryhmässä. Työryhmässä tulee päättää, millaiset kampanjat toteutetaan ja mille kohderyhmille, määritellä vastuita eri palveluiden kesken sekä koordinoida toteutusta ja niistä viestimistä. Kampanjoiden suunnittelussa ja toteutuksessa tehdään yhteistyötä paikallisten yrittäjien kanssa mahdollisuuksien mukaan.

Toteutusaikataulu

Jatkuva toimintaa

Vastuutahot

Kaavoitus, Kehittäminen ja tuki
Kestävän ja turvallisen liikkumisen työryhmä

Koko perheen liikuntatapahtuma

Klo 12-14

Osoite: Opintie 6b, 01150 Söderkulla

OHJELMASSA MM.:

- Pihapelejä
- Asahi, pilates, tanssia
- Ulkokuntosali – laitteiden opastus
- Istuma petankki
- Liikuntamaa (Opintien salissa)
- Pyöräilyn taitoajorata
- Pinssipaja
- Kahvitarjoilu ja makkaraa
- Osallistujien kesken suoritetaan arvonta!

Ohjelma
maksuton.
Lämpimästi
tervetulua!

Paikalliset
seurat ja
yritykset
voivat myydä
oheistuotteita

12. Viestitään ja juhlistaan uusien kävely- ja pyörätieyhteyksien toteutusta

Toimenpiteen kuvaus

Uusien merkittävien kävely- ja pyöräily-yhteyksien valmistumista juhlistetaan avajaisilla. Avajaisia hyödynnetään viestinnällisinä mahdollisuuksina lisätä tietoisuutta uusista reiteistä ja kannustaa niiden käyttöön. Tapahtumiin voidaan sisällyttää esimerkiksi avajaiskävelyjä tai pyöräilyjä, paikallisten toimijoiden esittelyä, liikenneturvallisuustee- moja sekä sosiaalisen median kampanjoita. Tavoitteena on lisätä posi- tiivista julkisuutta ja vahvistaa kuntalaisten sitoutumista kestäväan liik- kumiseen.

Pienemmistä parannustoimenpiteistä on yhtä tärkeä viestiä. Viestintää tehdään kevyemmin kunnan sosiaalisen median kanavilla hyödyntäen teknisen puolen asiantuntijoiden tuottamaa materiaalia.

Toteutusaikataulu

Jatkuvaa toimintaa

Vastuutahot

Kehittäminen ja tuki, Kaavoitus

13. Kehitetään koulujen kanssa tehtävää yhteistyötä lasten ja nuorten itsenäisen liikkumisen lisäämiseksi

Toimenpiteen kuvaus

1. Laaditaan tiivis viestintäaineisto aktiivisista koulumatkoista koulu- jen käyttöön. Aineistoon kootaan tietoa kouluun autolla saattami- sen vaikutuksista sekä lasten omatoimisen ja aktiivisen koulumat- kaliikkumisen hyödyistä. Aineistoa voi hyödyntää esimerkiksi van- hempainilloissa sekä koulun ja kodin välisessä viestinnässä.
2. Sipoo liittyy Fiksusti kouluun -ohjelmaan. Ohjelma auttaa kuntia koulumatkaliikkumisen edistämässä.
3. Tietoa eri ikäisille koululaisille suunnatuista aktiivisen liikkumiskas- vatuksen keinoista on useissa eri lähteissä. Kerätään Sipooseen oma tiivis ja helposti lähestyttävä tietopaketti, joka sisältää erilaisia keinoja ottaa kävely ja pyöräily sekä liikennesääntöjen opettelu osaksi opetusta. Materiaalia voidaan hyödyntää osana liikunnan, kestäväan kehityksen ja liikennekasvatuksen opetusta.
4. Järjestetään vuosittain pyöräilyn tempauksia päiväkodeissa ja kou- luilla esimerkiksi erilaisten teemapäivien tai viikkojen aikana.

Toteutusaikataulu

1.–3. Alkaen vuodesta 2026, 4. jatkuvaa toimintaa

Vastuutahot

Kaavoitus, Kehittäminen ja tuki, Yhteinen koulutoiminta, Arki- ja va- paa-aika

14. Pyörämatkailun teemareittien muodostaminen

Toimenpiteen kuvaus

Laaditaan muutama eripituinen ja -teemainen pyörämatkailureitti. Huomioidaan reittien soveltuminen eri käyttäjäryhmille. Hyödynnetään kunnan jo laatimaa aineistoa.

Jokaisesta reitistä laaditaan kuvaus, joka sisältää olennaiset tiedot, kuten reitin vaativuuden, infrastruktuurin kuvauksen, soveltuvuuden eri käyttäjäryhmille, matkan varrella olevat teemaan liittyvät nähtävyydet ja vierailukohteet sekä saapumisohteet. Reitit voidaan kytkeä olemassa oleviin seudullisiin ja valtakunnallisiin reitteihin, joita ovat South By Cycle, EuroVelo 10 Itämeren reitti sekä Helsinki North By Cycle.

Kootaan laaditut reittikuvaukset ja kaikki Sipoon pyörämatkailuun liittyvä tieto yhteen paikkaan kunnan verkkosivuille ja Visit Sipoo -sivuston alle.

Luodaan reiteistä kartta ja GPX-jälki, ja julkaistaan reitit kunnan kartta-palvelussa ja viedä reitti ja reittikuvaukset Lipas-tietokantaan, mistä se siirtyy Bikeland sivustolle. Tehdään yhteistyötä naapurikuntien kanssa reittien jatkuvuuden takaamiseksi.

Ohjeistus reittien tuottamiseen: <https://www.jyu.fi/fi/file/lipas-utp-py-orailyohjeistus>

Toteutusaikataulu

2026–2027

Vastuutahot

Työllisyys- ja elinkeinopalvelut, Hyvinvointipalvelut

15. Vahvistetaan Sipoon imagoa pyörämatkailukuntana

Toimenpiteen kuvaus

Vahvistetaan pyörämatkailun roolia ja näkyvyyttä osana Sipoon matkailumarkkinointia. Pyörämatkailun mahdollisuuksista kootaan tietoa seuraavaan Sipoon seuraavassa matkailuesitteeseen. Lisäksi viestitään reiteistä, kohteista ja tapahtumista kunnan sosiaalisen median kanavissa, erityisesti kesäsesongin aikana.

Lisätään paikallisten yritysten ymmärrystä pyörämatkailusta ja matkailijoiden tarpeista. Kannustetaan paikallisia yrityksiä hakemaan Tervetuloa pyöräilijä -merkkiä.

Toteutusaikataulu

Alkaen vuodesta 2026, jatkuvaa toimintaa

Vastuutahot

Työllisyys- ja elinkeinopalvelut

16. Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen ja suunnittelun resurssien lisääminen

Toimenpiteen kuvaus

Kasvatetaan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiseen käytettyjä resursseja ja seurataan budjetin kehitystä.

YK:n antama suositus on 20 % liikenneinvestointien budjetista ja ECF:n* suositus 15–25 €/asukas/vuosi. Sipoossa ECF:n suositus tarkoittaisi vähintään n. 340 000 €/vuosi

Tietotaidon lisäämiseksi ja kestävän liikkumisen ajankohtaisten asioiden päivittämiseksi kunnan edustajia osallistuu alan seminaareihin, missä vaihdetaan kokemuksia ja verkostoidutaan alan muiden asian-
tuntijoiden kanssa. Tällaisia seminaareja ovat esimerkiksi VeloFinland ja Kuntaliiton Liikenne- ja maankäyttöpäivät.

Toteutusaikataulu

Alkaen vuodesta 2026

Vastuutahot

Kunnan johtoryhmä

EFC = European Cyclists' Federation

17. Budjettiin varataan vuosittain 30 000 euroa pienille, kustannustehokkaille kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteita parantaville hankkeille

Toimenpiteen kuvaus

Kunta varaa investointibudjetistaan vuosittain 30 000 euroa pienimuotoisiin, kustannustehokkaisiin toimenpiteisiin, jotka parantavat kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteita. Tällaisia hankkeita voivat olla esimerkiksi esteettömyyttä tai liikenneturvallisuutta parantavat muutokset, uudet pyöräpysäköintiratkaisut, tai pienet reitti- ja väyläparannukset esim. maalauksin. Määrärahalla voidaan reagoida nopeasti paikallisiin tarpeisiin kustannustehokkaasti ja näkyvästi.

Tätä summaa hyödynnetään erityisesti toimenpiteen 2 eri osa-alueissa. Lisäksi sitä voidaan käyttää toimenpiteiden 7 ja 8 tarkastelujen perusteella tunnistettujen parannustoimenpiteiden toteuttamiseen.

Toteutusaikataulu

Alkaen vuodesta 2026

Vastuutahot

Katu- ja viheralueet, Toimitilat

18. Avustusten hyödyntäminen kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämisessä

Toimenpiteen kuvaus

Haetaan aktiivisesti valtiolta avustuksia kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämiseen Sipoossa. Mahdollisia avustuksia ovat ainakin Liikenne- ja viestintävirasto Traficom Liikkumisen ohjauksen valtionavustus ja Tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämisen hankeavustus sekä kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteiden parantamiseen kohdennettu Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman valtionavustus.

Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman valtionavustus edellyttää Väyläviraston pyöräliikenteen suunnitteluohjeen (18/2020) mukaisten minimileveyksien noudattamista sekä laskentatietoa hakukohteen jalkakävelijä- ja pyöräilijämääristä.

Toteutusaikataulu

Jatkuvaa työtä

Vastuutahot

Toimenpiteistä vastuussa olevat palvelut

8 Ohjelman mittarit ja seuranta

8.1 Ohjelman toimenpiteiden toteutumisen ja niiden vaikuttavuuden seuranta

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman toimenpiteiden toteutumisen ja niiden vaikuttavuuden seuranta on keskeinen osa edistämistyötä. Seurantaan perustuva tieto lisää ymmärrystä kävelyn ja pyöräilyn hyödyistä, auttaa perustelemaan seuraavien toimenpiteiden tarpeellisuutta, sekä helpottaa saamaan niiden suunnittelulle ja toteutukselle päätöksenteossa tukea ja rahoitusta.

Toimenpiteiden toteutumisen seurannalla tarkoitetaan kunnan oman toiminnan seuranta, kun taas vaikuttavuuden seurannalla tarkoitetaan ohjelman toimenpiteiden toteuttamisen vaikutuksia esimerkiksi liikkujamääriin ja asukkaiden tyytyväisyyteen.

Yhtenä ohjelman toimenpiteenä on käynnistää säännöllinen kävelyn ja pyöräliikenteen määrien seuranta Nikkilässä ja Söderkullassa, jotta voidaan arvioida tehtyjen toimenpiteiden vaikutusta liikkujamääriin. Tieto kävelyn ja pyöräliikenteen määrästä on myös edellytys muun muassa valtion investointituen hakemiselle.

Toimenpiteiden toteutumista seurataan nk. liikennevalomittarein: **ei aloitettu, aloitettu, etenee, valmis**. Vaikuttavuuden seuraamiseksi määriteltiin seurannan mittarit, joista osa on muiden tahojen toteuttamien liikennetutkimuksista saatavia tietoja ja osa on toimenpiteiden toteutumisen myötä kertyvää tietoa.

Toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioimiseksi Sipoossa suositellaan seurattavan ainakin seuraavia asioita:

- Kävelijöiden ja pyöräilijöiden määrä (vuosittaiset liikennelaskennat ja automaattiset mittarit)
- Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiseen vuosittain investoitu euromäärä (€/asukas)
- Kulikutapajakauma, kävelyn ja pyöräliikenteen osuudet (HLT tai HSL:n liikkumistutkimus)
- Vuosittain toteutettujen/kunnostettujen jalankulku- ja pyöräteiden pituus (km)
- Vuosittain toteutetut kampanjat ja tempaukset sekä niiden näkyvyys (kävijämäärät, tiedotteiden lukijamäärät)

Sekä toimenpiteiden toteutumisen seurantaan että vaikuttavuuden seurantaan laadittiin valmiit taulukkopohjat (liite 2.). Tärkeä osa kävelyn ja pyöräliikenteen seuranta on tuloksista viestiminen sekä päättäjille että kuntalaisille.

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman toimenpiteiden toteutumisen ja niiden vaikuttavuuden seurannasta vastaa Sipoossa Kestävän ja turvallisen liikkumisen työryhmä. Toimenpiteiden toteutumisen tilanne suositellaan käytävän ryhmässä läpi vuosittain, ja tuloksista raportoidaan vuosittain Maankäyttöjaostolle ja kunnanhallitukselle. Lisäksi ohjelman edistymistä käydään läpi Uudenmaan Elinvoimakeskuksen kanssa vuosittain.

Sipoon kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma viedään päätöksentekoon kunnanvaltuustoon. Edistämishjelma suositellaan päivitetäväksi noin viiden vuoden välein.

Lähteet

Poliisi / Ramboll 2025, Onnettomuudet kartalla

HSL 2024, Liikkumistutkimus 2023

Traficom 2024, Pyöräliikenteen potentiaali faktakortti

Uudenmaan ELY-keskus 2024, nopeusnäyttöjen tulokortti 2024

HSL 2023, Helsingin seudun kävelyn edistämishjelma

Traficomin tutkimuksia ja selvityksiä 2023, Henkilöliikennetutkimus 2021

Väyläviraston ohjeita 2022, Jalankulun suunnittelu

Väyläviraston ohjeita 2020, Pyöräliikenteen suunnittelu

LIITE 1:

PYÖRÄLIIKENTEEEN TAVOITEVERKON PUUTTUVIEN JA PARANNETTAVIEN KOHTEIDEN TOTEUTTAMINEN

Pyöräliikenteen tavoiteverkon puuttuvat ja parannettavat kohteet priorisoitiin kolmeen eri kiireellisyysluokkaan niiden liikenteellisen aseman ja puutteen vakavuuden perusteella.

Kiireellisyysluokan I toimenpiteet on tavoitteena toteuttaa seuraavan viiden vuoden aikana. Kiireellisyysluokan II toimenpiteitä on tärkeä edistää seuraavan viiden vuoden aikana suunnittelun osalta. Kaikkien I ja II kiireellisyysluokan toimenpiteiden toteuttaminen edellyttää vielä tarkempaa priorisointia ja aikatauluttamista. Kiireellisyysluokan III toimenpiteet ovat pidemmän tähtäimen toimia, joiden suunnitelma-valmiutta on tärkeä edistää.

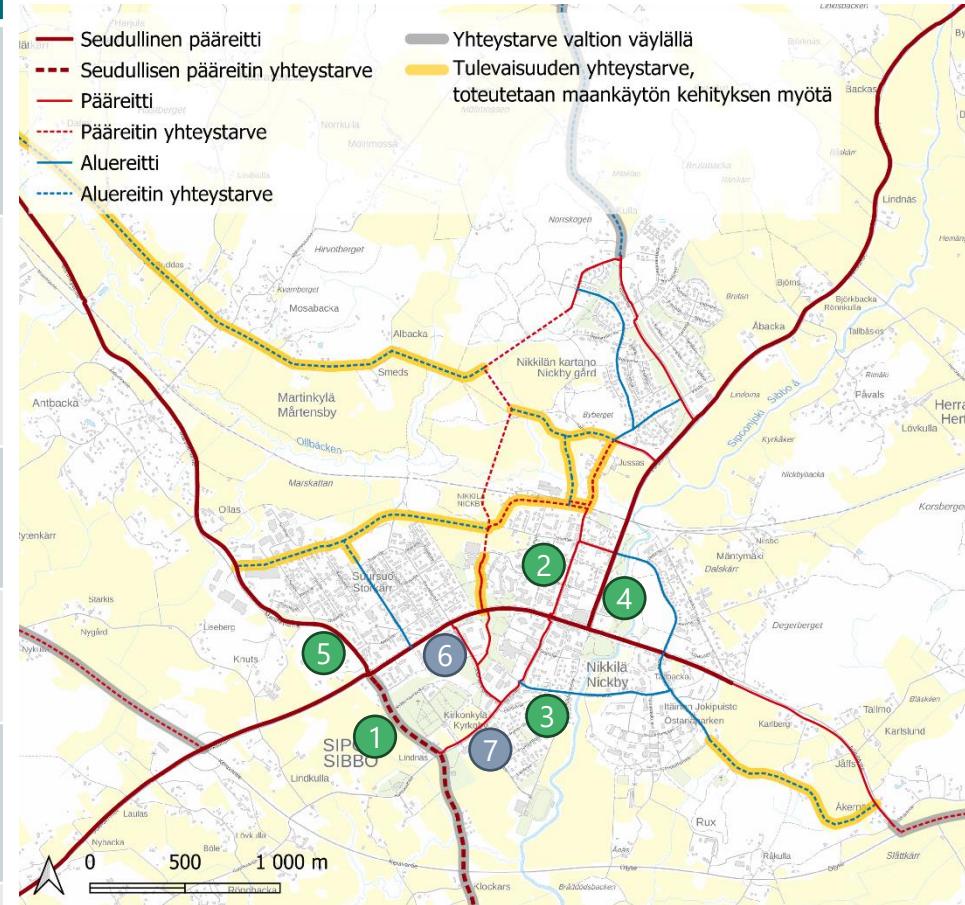
Toimenpiteet on esitetty seuraavien sivujen taulukoissa ja kartoilla alueittain (kuvat 1–4). Kartoilla on esitetty korostusvärillä ne yhteydet, joiden kehittäminen ja toteuttaminen on kytketty maankäytön kehittymiseen sekä valtion verkon puuttuvat yhteydet, jotka vaativat yhteistyötä Elinvoimakokeskuksen kanssa.

Yhteyksien toteuttamiseksi on laadittu kustannusarviot. Valtion tieverkolla arvio perustuu seudulla toteutettuihin hankkeisiin, joiden pohjalta on laskettu metrikohtainen kustannus neljä metriä leveään yhdistetyn pyörätien ja jalkakäytävän rakentamisesta. Näille yhteyksille on käytetty yksikköhintaa 800 € / metri. Taajamien sisäisten yhteyksien kustannusarvioissa on käytetty samaa yksikköhintaa kokonaan uusien yhteyksien osalta ja yhteyksien parantamistoimenpiteissä on käytetty yksikköhintaa 500 € / metri.

Kustannusarviot eivät sisällä suunnittelukustannuksia. Lisäksi rakentamisen kustannukset vaihtelevat kohteittain riippuen pohjaolosuhteista ja olemassa olevasta infrastruktuurista. Jos toteutus edellyttää maanalaisen kunnallistekniikan siirtämistä, voivat kustannukset kasvaa merkittävästi. Sen sijaan, jos ratkaisu voidaan toteuttaa kevyemmin, esimerkiksi kylätienä, kustannukset jäävät pienemmiksi verrattuna saneeraustyötä vaativiin ratkaisuihin.

NIKKILÄN TAAJAMA-ALUEEN TOIMENPITEET:

	Infratoimenpiteen tarkempi kuvaus	Luokka	Toteutusvastuu	Pituus & kustannus
1	Brobölentien puuttuvan yhteyden toteuttaminen välillä Nikkiläntie–Iso Kylätie	I	Kunta Elinvoimakeskus	570 m 456 000 €
2	Iso Kylätien (Nikkiläntie–rata) yleissuunnitelman laatiminen. Sisältää pyöräliikenteen ratkaisuvaihtoehtojen tarkastelun ja valinnan sekä risteysjärjestelyjen suunnittelun.	I	Kunta	560 m 280 000 €
3	Uudensillantien yhteyden parantaminen välillä Sipoonjoki–Iso Kylätie.	I	Kunta	290 m 145 000 €
4	Pornaistentien yhteyden parantaminen välillä Nikkiläntie–rata.	I	Kunta	590 m 295 000 €
5	Martinkyläntien yhteyden parantaminen välillä Susiympyrä–Ahmakuja laaditun suunnitelman mukaisesti.	I	Kunta	610 m 305 000 €
6	Suursuonkujan parantaminen.	II	Kunta	200 m 100 000 €
7	Iso Kyläntien eteläosan parantaminen.	III	Kunta	560 m 280 000 €

Kustannusarviot tarkentuvat suunnittelun edetessä.

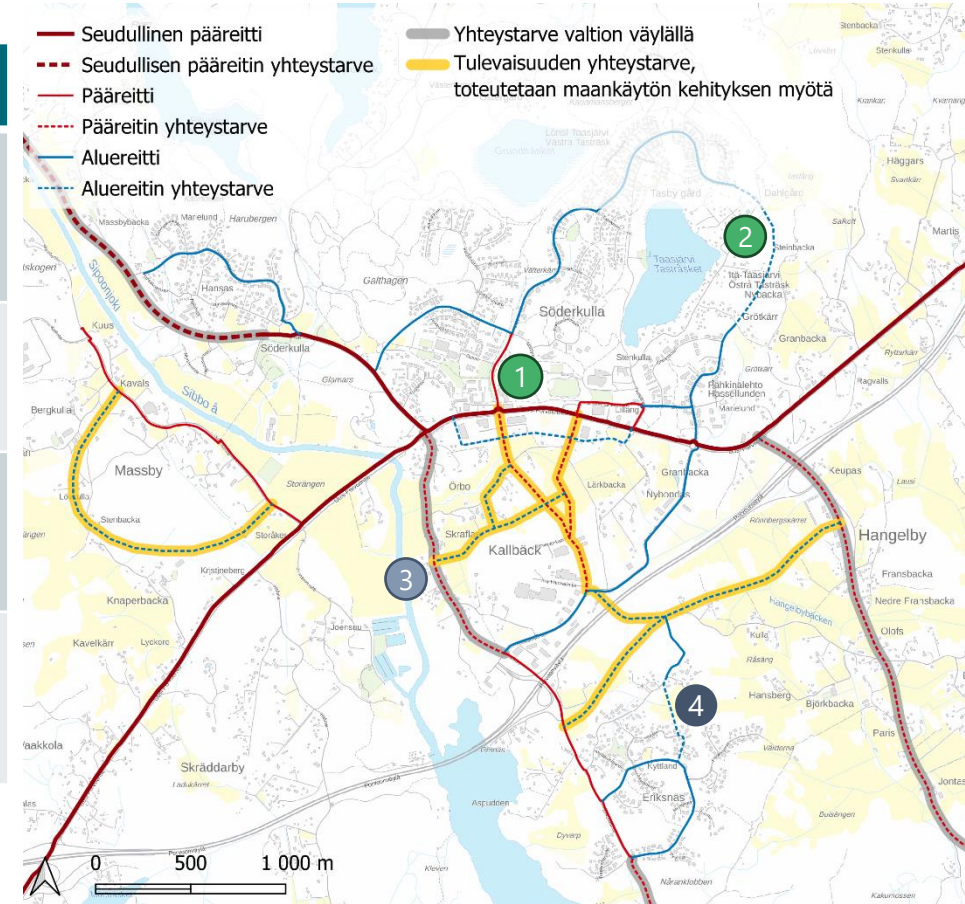
SÖDERKULLAN TAAJAMA-ALUEEN TOIMENPITEET:

	Infratoimenpiteen tarkempi kuvaus	Luokka	Toteutus-vastuu	Pituus & kustannus
1	Amiraalintien yhteyden parantaminen välillä Uusi Porvoontie–Mäntymäentie.	I	Kunta	420 m 210 000 €
2	Graniittitien puuttuvan osuuden toteuttaminen.	I	Kunta	880 m 704 000 € *
3	Eriksnäsintie puuttuvan yhteyden toteuttaminen välille Hiekkamäentie–Uusi Porvoontie.	II	Kunta (Elinvoimakeskus)	1,3 km 195 000 € **
4	Puuttuvan osuuden toteuttaminen välille Lintukaari–Stor-Rösintie.	III	Kunta	320 m 256 000 €

* Kustannukset sisältyvät osaksi uuden tieyhteyden ja täydennysrakentamisen kustannuksiin.

**Tämän hetken suunnitteluratkaisuna on kylätie, missä yksikköhinta on arviolta 150 000 € / km sisältäen uuden päällysteen, ajoratamaalaukset ja opasteet.

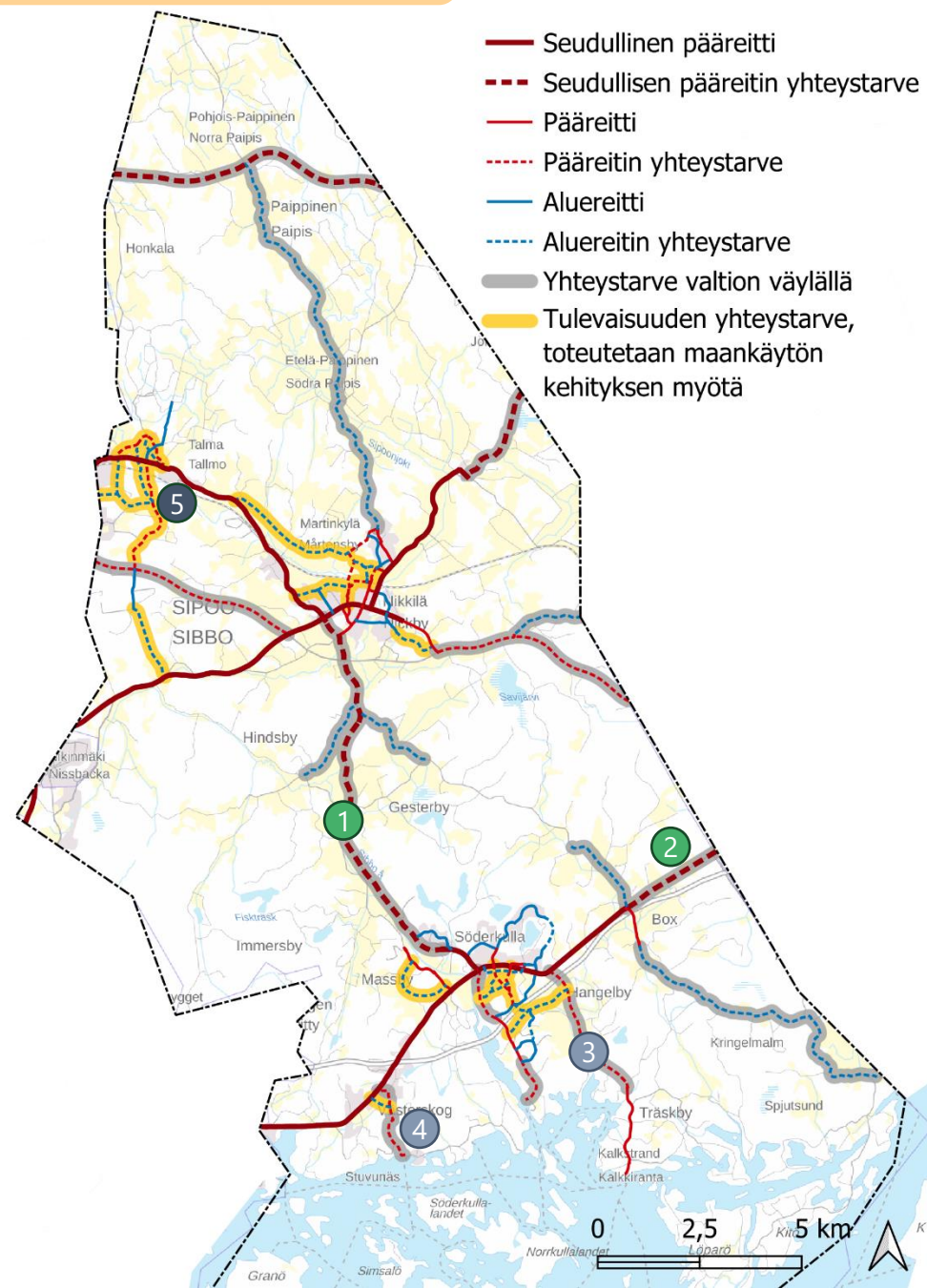
Kustannusarviot tarkentuvat suunnittelun edetessä.

TAAJAMA-ALUEIDEN ULKOPUOLELLE SIIJOITTUVAT TOIMENPITEET (1/2):

	Infratoimenpiteen tarkempi kuvaus	Luokka	Toteutusvastuu	Pituus & kustannus
1	Nikkilä–Söderkulla-yhteysväli. Toteutetaan välille yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä.	I	Elinvoimakeskus Kunta	9,0 km 7 200 000 €
2	Box–Kulloo-yhteysväli. Toteutetaan välille yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä.	I	Elinvoimakeskus Kunta	2,6 km 2 080 000 €
3	Kalkkirannantie–Salpar-yhteysväli. Toteutetaan välille yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä.	II	Elinvoimakeskus Kunta	3,6 km 2 880 000 €
4	Gumbontien puuttuva väylä. Toteutetaan yhdistetty jalankulun ja pyöräliikenteen väylä.	II	Elinvoimakeskus Kunta	2,0 km 1 600 000 €
5	Talman alueen yhteyksien parannukset tehdään alueen muun maankäytön kehittämisen yhteydessä.	I - III	Kunta	Yhteensä n. 8,4 km uutta väylää

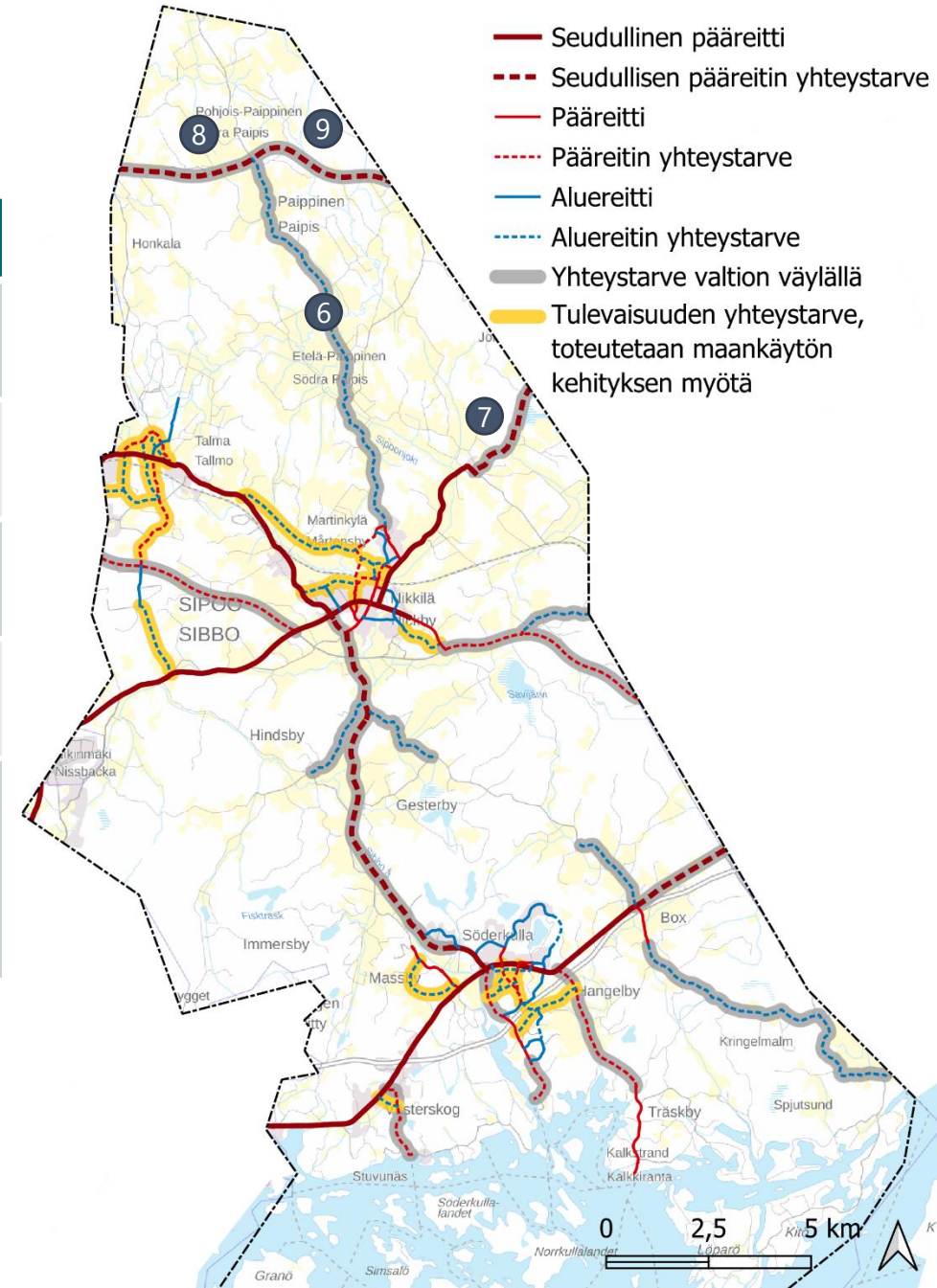
Kustannusarvot tarkentuvat suunnittelun edetessä.

TAAJAMA-ALUEIDEN ULKOPUOLELLE SIIJOITTUVAT TOIMENPITEET (2/2):

	Infratoimenpiteen tarkempi kuvaus	Luokka	Toteutus-vastuu	Pituus & kustannus
6	Paippistentien suunnittelun edistäminen.	III	Kunta Elinvoima-keskus	10,4 km 8 320 000 €
7	Pornaistentien itäisen osuuden suunnittelun edistäminen.	III	Kunta Elinvoima-keskus	3,0 km 2 400 000 €
8	Rajakulmantien läntisen osuuden suunnittelun edistäminen.	III	Kunta Elinvoima-keskus	3,3 km 2 640 000 €
9	Rajakulmantien itäisen osuuden suunnittelun edistäminen.	III	Kunta Elinvoima-keskus	3,9 km 3 120 000 €
	Muut valtion väyläverkon puuttuvat yhteydet (—), priorisoidaan ja aikataulutetaan tämän ohjelman päivitystyön yhteydessä.	III	Elinvoima-keskus Kunta	

Kustannusarviot tarkentuvat suunnittelun edetessä.

LIITE 2. Seuranta

TAULUKKOPOHJA OHJELMAN VAIKUTTAVUUDEN SEURANTAAN

Seurannan mittari	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kävelijöiden ja pyöräilijöiden määrä (liikennemäärien käsinlaskennat, automaattiset mittarit)						
Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiseen vuosittain investoitu euromäärä (€/asukas)						
HSL:n liikkumistutkimuksen tai Traficom HLT:n kulkutapajakauma, kävelyn ja pyöräliikenteen osuudet	Pyöräily: 3 % Kävely: 22 % (HSL 2023 tutkimus)					
Vuosittain toteutettujen/kunnostettujen jalankulku- ja pyöräteiden pituus (km)						
Vuosittain toteutetut kampanjat ja tempaukset sekä niiden näkyvyys (kävijämäärät, tiedotteiden lukijamäärät)						
Onko muita olemassa olevia mittareita, joita voisi hyödyntää?						

LIITE 2. Seuranta

TAULUKKOPOHJA OHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTAAN

	Toimenpiteen nimi	Vastuutaho	Ei aloitettu	Aloitettu	Etenee	Valmis	Huomiot
Infrastruktuuri ja olosuhteet	1 Pyöräliikenteen tavoiteverkon puuttuvien ja parannettavien kävelyn ja pyöräliikenteen järjestelyjen toteuttaminen						
	2 Pyöräliikenteen tavoiteverkon pienet parannustoimet						
	3 Sipoon keskuksien ydinalueiden kehittäminen viihtyisiksi ja vetovoimaisiksi kohtaamispaikoiksi						
	4 Pyöräpysäköinnin parantaminen yleisillä alueilla, bussipysäkkien yhteydessä sekä kunnan omistamien kiinteistöjen pihalla						
	5 Pyöräliikenteen viitoituksen yleissuunnitelma						
	6 Esteettömät kävelyreitit Nikkilässä ja Söderkullassa						
	7 Koulujen ympäristöjen olosuhteiden kartoitus ja tarvittavat parannustoimenpiteet						
	8 Nopeusrajoitusten alentamisen vaikutusten seuraaminen						
	9 Katujen kunnossapitoluokan tarkistus						
	10 Kävelyn ja pyöräliikenteen määrien säännöllinen seuraaminen						
Liikkumisen ohjaus ja viestintä	11 Järjestetään vuosittain kaksi aktiiviseen arkiliikkumiseen kannustavaa kampanjaa						
	12 Viestitään ja juhliitaan uusien kävely- ja pyörätieyhteyksien toteutusta						
	13 Kehitetään koulujen kanssa tehtävää yhteistyötä lasten ja nuorten itsenäisen liikkumisen lisäämiseksi						
Pyörämatkailu	14 Pyörämatkailun teemareittien muodostaminen						
	15 Vahvistetaan Sipoon imagoa pyörämatkailukuntana						
Resurssit	16 Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen ja suunnittelun resurssien lisääminen						
	17 Budjettiin varataan vuosittain 30 000 euroa pienille, kustannustehokkaille kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteita parantaville hankkeille						
	18 Avustusten hyödyntäminen kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämisessä						

**Sipoon kävelyn ja pyöräliikenteen
edistämishjelman päivitys**

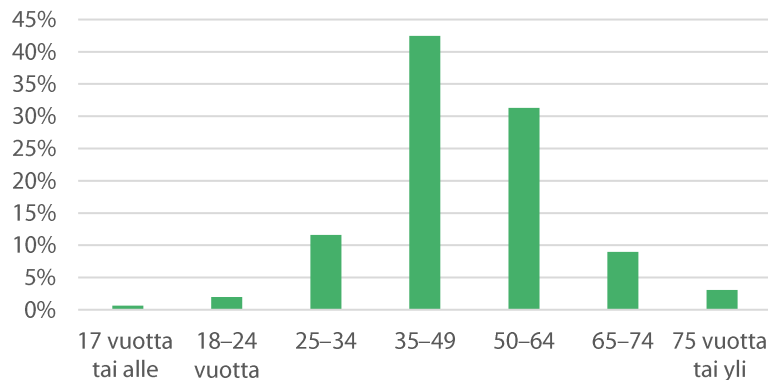
Asukaskyselyn tulokset

03/2025

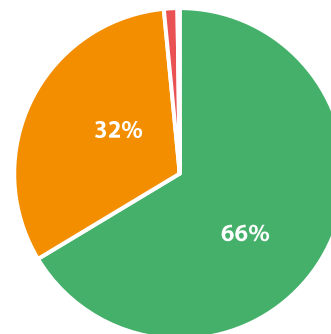
Kyselyn perustiedot ja vastaajien taustat

- Asukaskysely toteutettiin karttapohjaisena verkkokyselynä. Kysely oli auki 20.2.–13.3.2025.
- Kyselyn aloitti yhteensä 460 henkilöä. Osa vastaajista lopetti kyselyn kesken eri vaiheissa. 293 vastaajaa lähetti kyselyn.
- Vastauksia saatiin eri puolilta Sipoota asuvilta. Vastaajista 21 % asuu Nikkilässä, 19 % Söderkullassa, 11 % Etelä-Paippisissa, 9 % Pohjois-Paippisissa ja noin 40% muualla Sipoossa.
- 71 % vastaajista on kokoaikaisesti työssäkäyviä ja 14 % eläkeläisiä.

Ikäjakauma
n=457

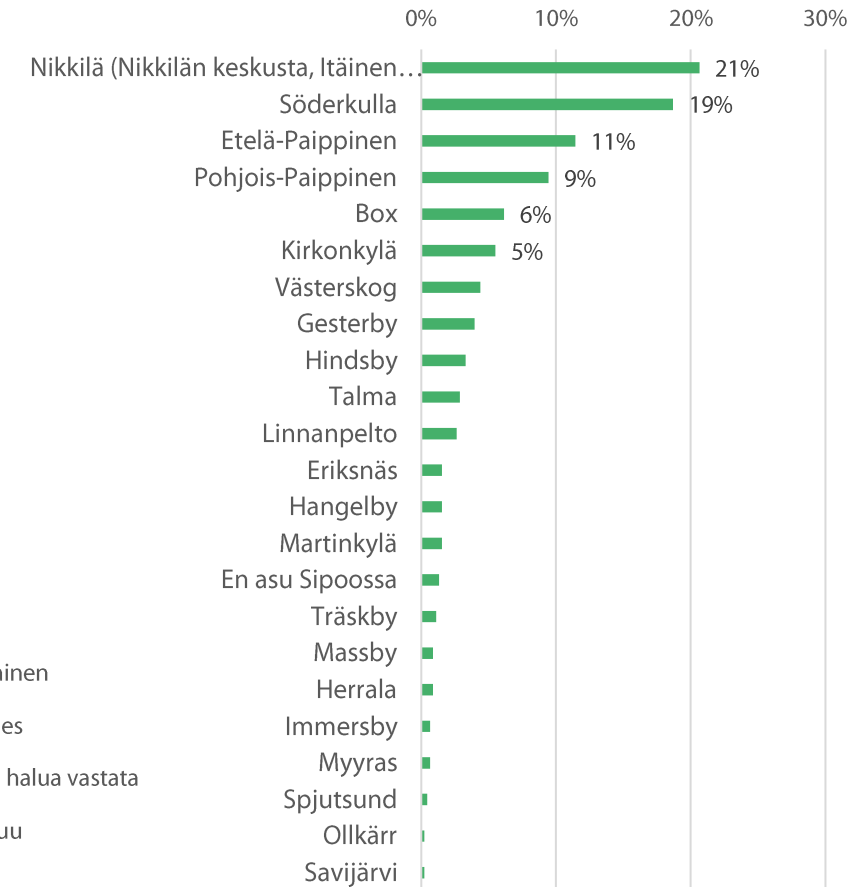

Sukupuoli
n=455

- Nainen
- Mies
- En halua vastata
- Muu

Asuinpaikka
n= 455

Vastaajien liikkumistottumukset

Kevät - syyskaudella vastaajista

- 59 % kävelee
- 38 % pyöräilee
- 13 % käyttää bussia
- 87 % käyttää henkilöautoa

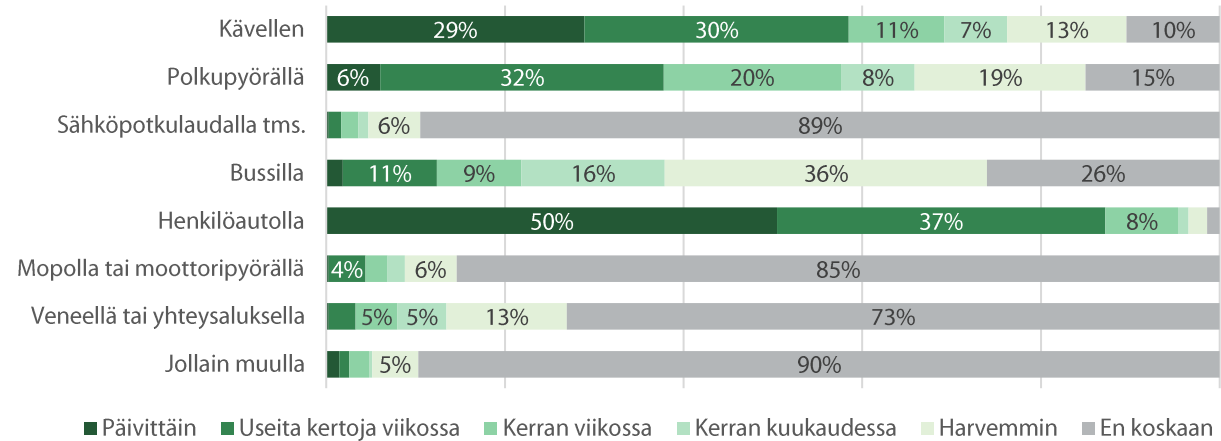
päivittäin tai useita kertoja viikossa.

Talvisin vastaajista

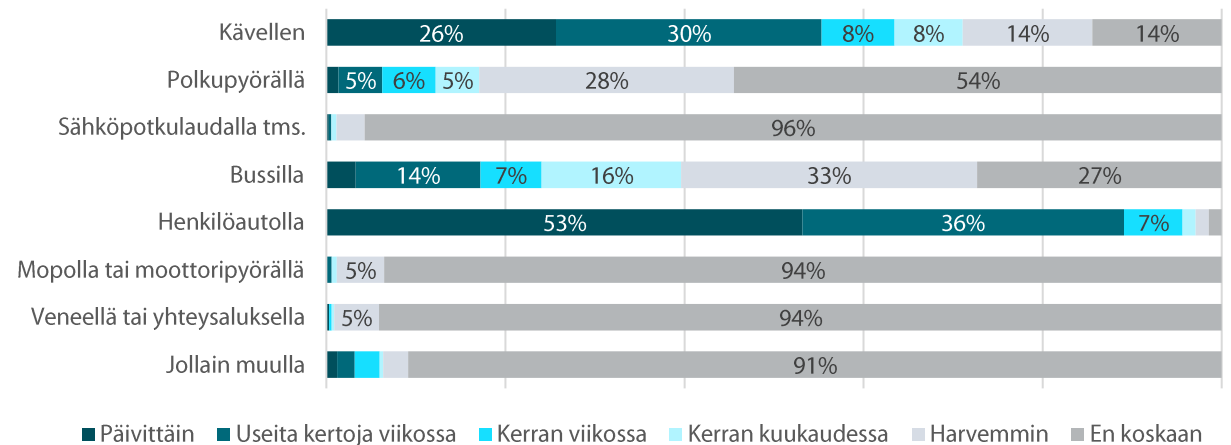
- 56 % kävelee
- 11 % pyöräilee
- 17 % käyttää bussia
- 89 % käyttää henkilöautoa

päivittäin tai useita kertoja viikossa.

Miten usein liikut arjen matkoillasi seuraavilla kulkumuodoilla välillä **huhti-lokakuu?**

Miten usein liikut arjen matkoillasi seuraavilla kulkumuodoilla välillä **marras-maaliskuu?**

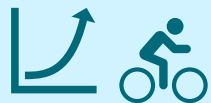
Kävelleen ja pyörällä liikkuminen Sipoossa

KÄVELYYN JA PYÖRÄILYYN KANNUSTAVAT TEKIJÄT

TOP 5 - Kävely

1. Terveydelliset hyödyt (72 %)
2. Ulkoilu ja virkistys (56 %)
3. Hyvä olo ja rentoutuminen (52 %)
4. Lyhyt matka (16 %)
5. Helppous (14 %)

TOP 5 - Pyöräily

1. Terveydelliset hyödyt (65 %)
2. Ulkoilu ja virkistys (57 %)
3. Helppous (26 %)
4. Riippumattomuus aikatauluista (19 %)
5. Ympäristösyys (18 %)

KÄVELYN JA PYÖRÄILYN SUURIMMAT ESTEET

TOP 5 - Kävely

1. Pitkät etäisyydet (49 %)
2. Kävely-yhteyksien puute tai liian kapea piennar (43 %)
3. Tavaroiden kuljettaminen (34 %)
4. Turvattomuuden tunne liikenteessä (28 %)
5. Puutteellinen talvikunnossapito (17 %)

TOP 5 - Pyöräily

1. Pyöräteiden puuttuminen (52 %)
2. Turvattomuuden tunne liikenteessä (32 %)
3. Pitkät etäisyydet (31 %)
4. Tavaroiden kuljettaminen (24 %)
5. Huono sää (18 %)

Tyytyväisyys kävelyn olosuhteisiin

Tyytyväisimpiä vastaajat ovat

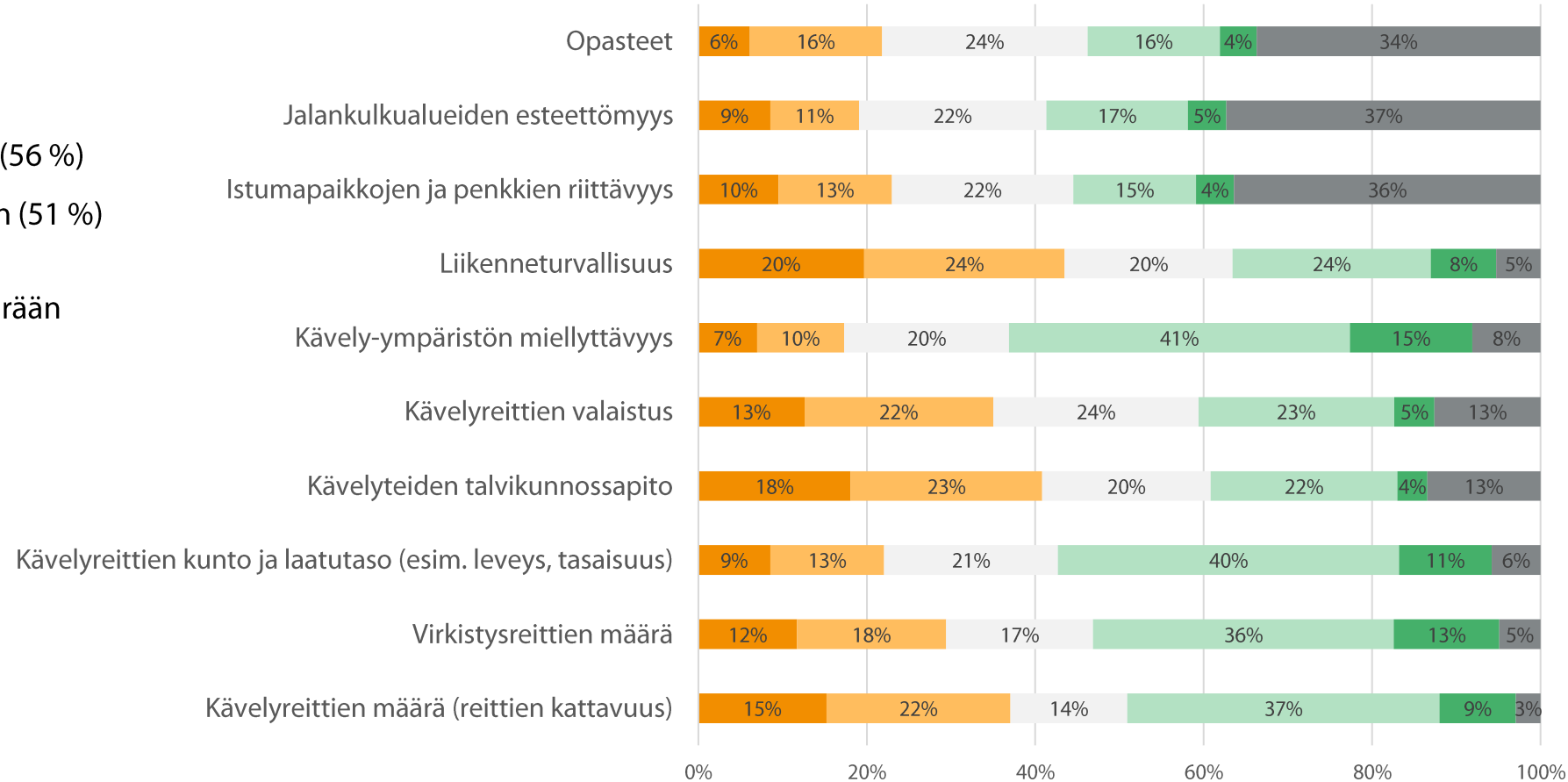
- Kävely-ympäristön miellyttävyyteen (56 %)
- Kävelyreittien kuntoon ja laatutasoon (51 %) sekä
- Kävelyreittien ja virkistysreittien määrään (49 % ja 46 %)

Vähinten tyytyväisiä vastaajat ovat

- Liikenneturvallisuuteen (44 %)
- Kävelyteiden talvikunnossapitoon (41 %)

Kuinka tyytyväinen olet seuraaviin **kävelyn** osa-alueisiin Sipoossa?

Tyytyväisyys pyöräilyn olosuhteisiin

Tyytyväisimpiä vastaajat ovat

- Pyöräily-ympäristön miellyttävyyteen (40 %)
- Pyöriteiden kuntoon ja laatutasoon (38 %)

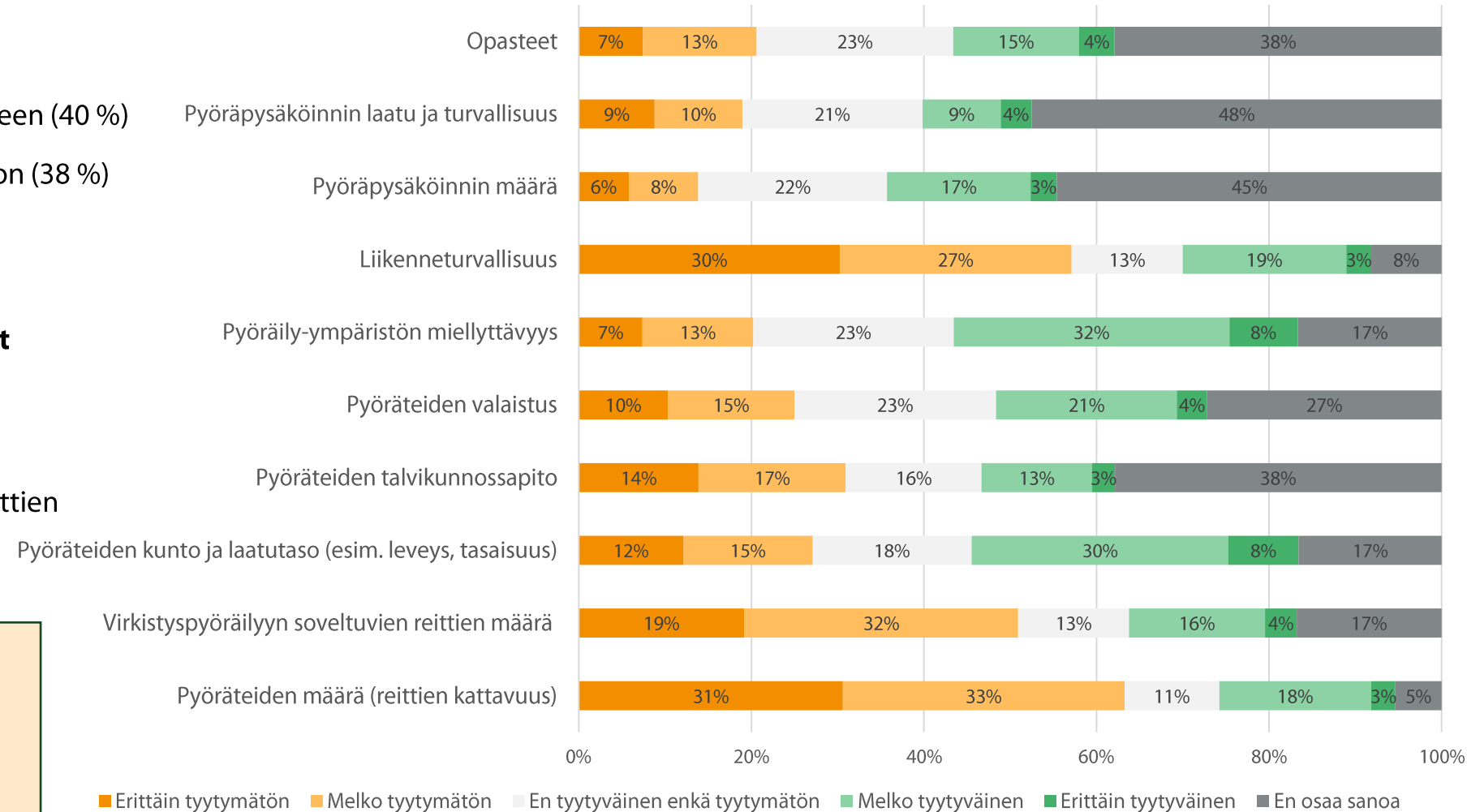

Vähinten tyytyväisiä vastaajat ovat

- Pyöriteiden määrään (64 %)
- Liikenneturvallisuuteen (57 %)
- Virkistyspyöräilyyn soveltuvien reittien määrään (41 %)

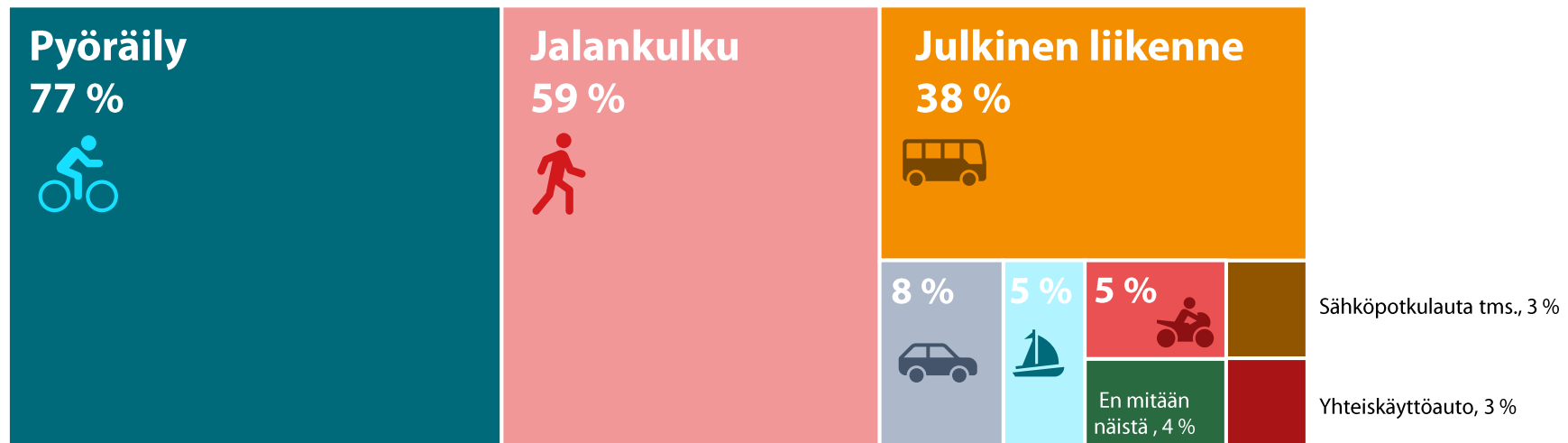
Pyöräilyn olosuhteisiin ollaan yleisesti hieman vähemmän tyytyväisiä kuin kävelyn olosuhteisiin.

Kuinka tyytyväinen olet seuraaviin **pyöräilyn** osa-alueisiin Sipoossa?

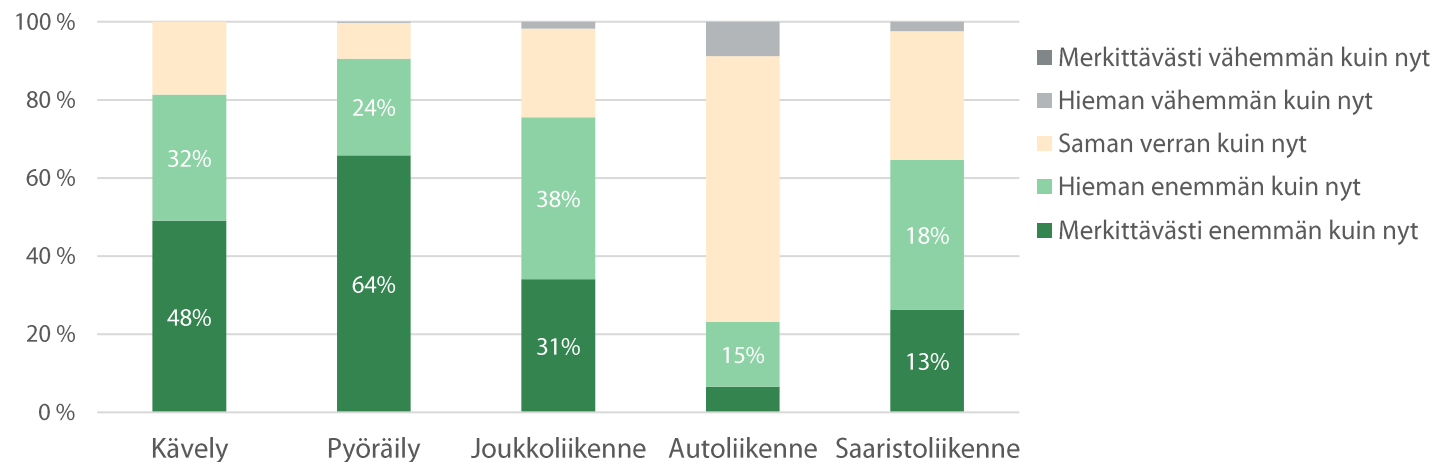

Tulevaisuuden panostukset

Mitä kulkutapaa olisit kiinnostunut lisäämään tulevaisuudessa arjessasi?

Kuinka paljon Sipoossa pitäisi panostaa eri liikennemuotoihin?

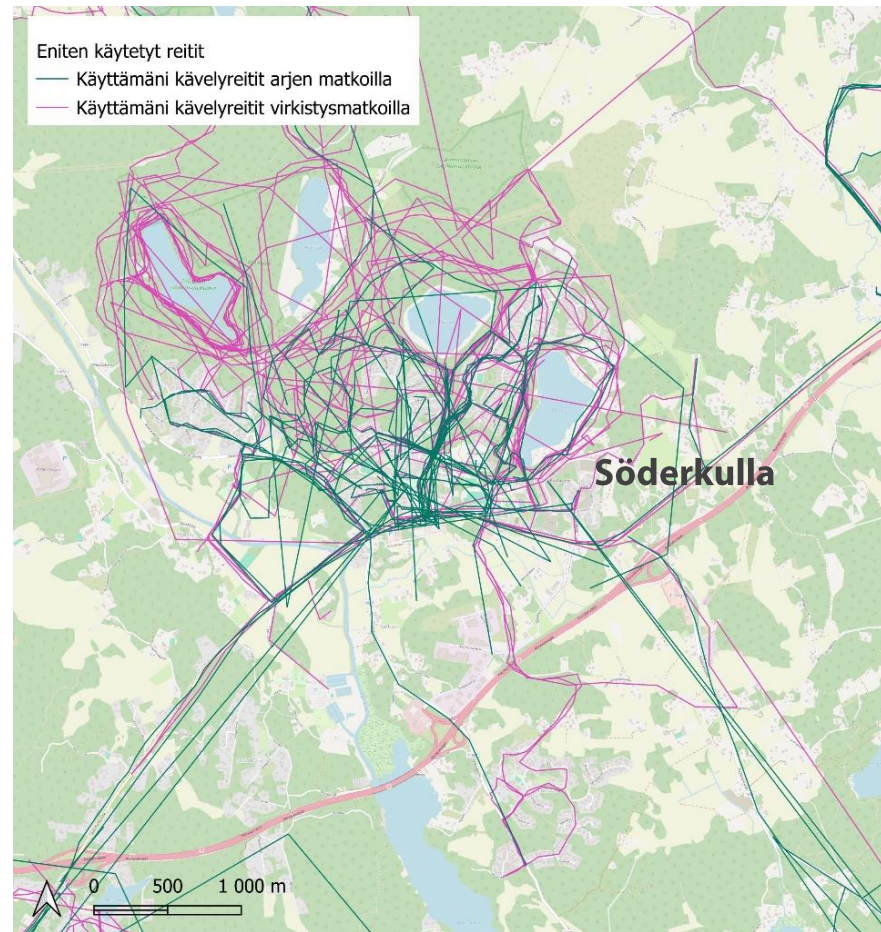
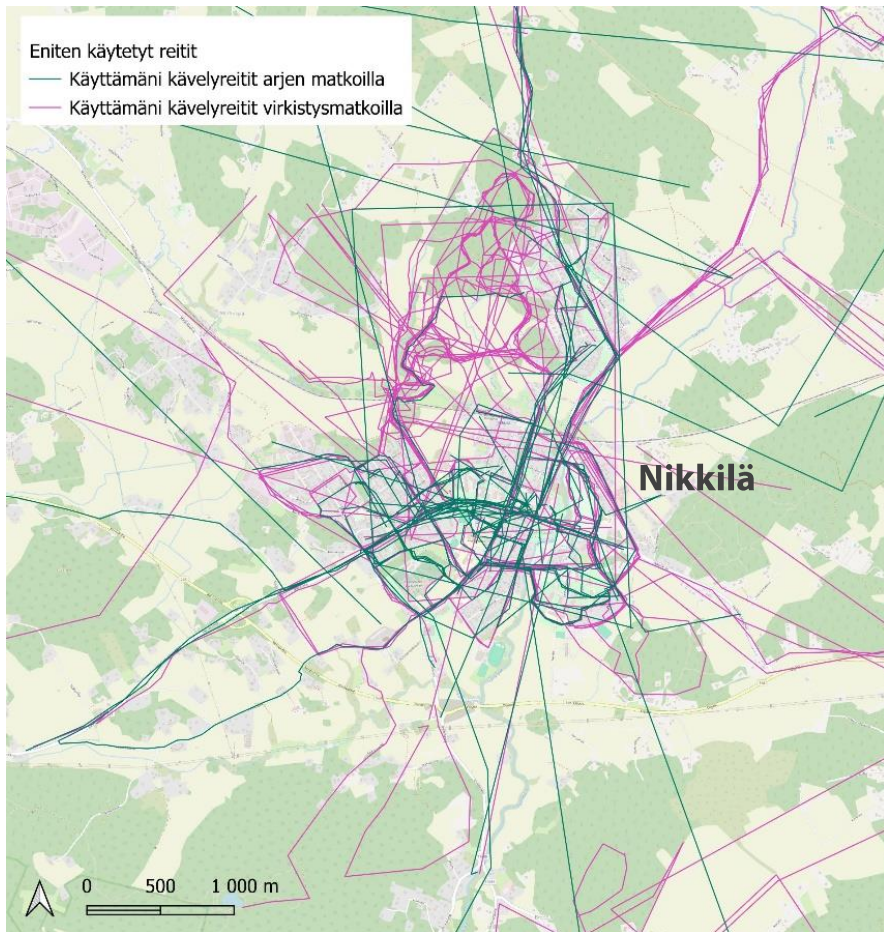
Karttavastaukset

Eniten käytetyt kävelyreitit

Vastaajien kävelyreiteissä on selkeä ero arjen ja virkistysreittien välillä. Virkistysreitit kulkevat viheralueilla ja arjen reitit kulkevat taajama-alueen katuja pitkin.

- Arjen kävelyreittejä merkattiin 183 kpl
- Virkistysreittejä merkattiin 219 kpl

Eniten käytetyt pyöräreitit

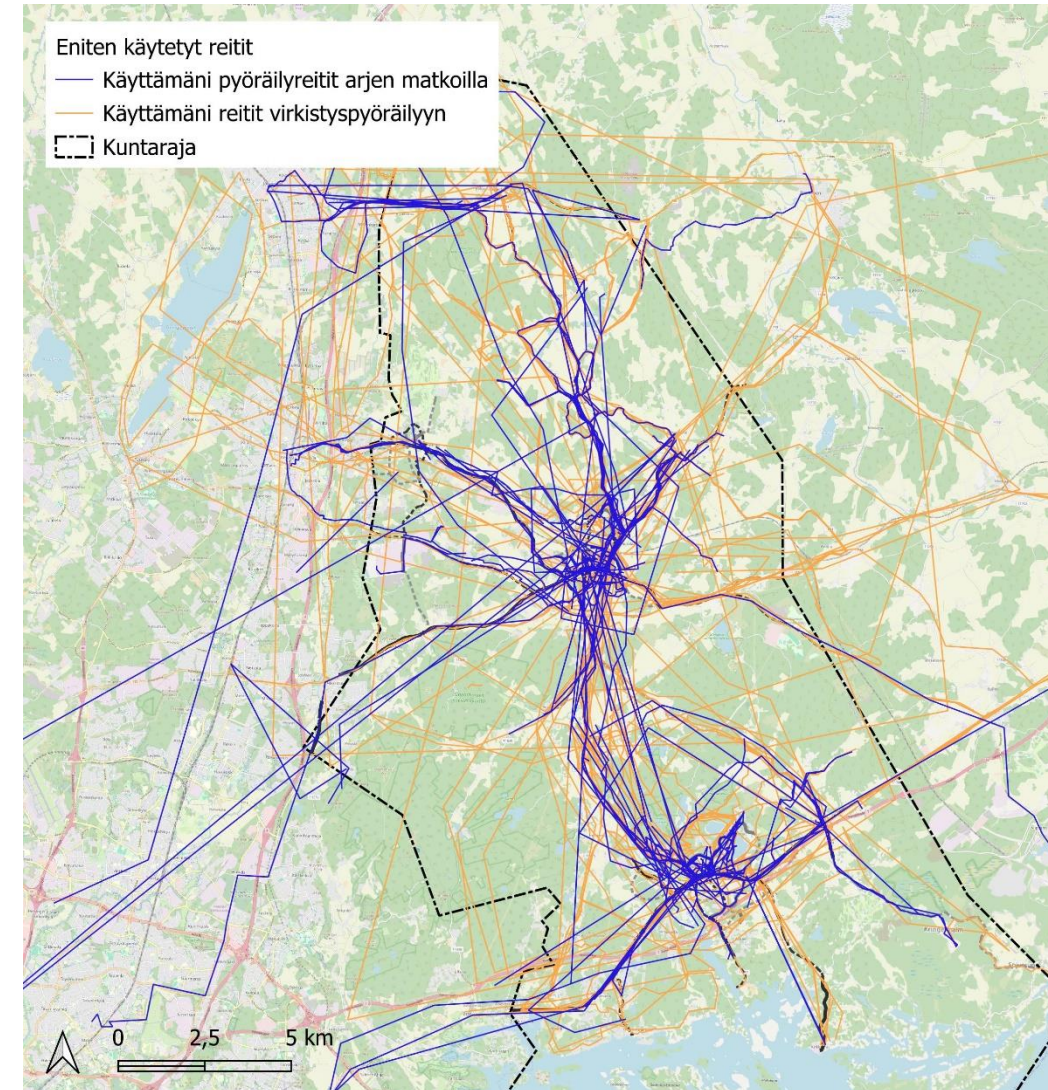
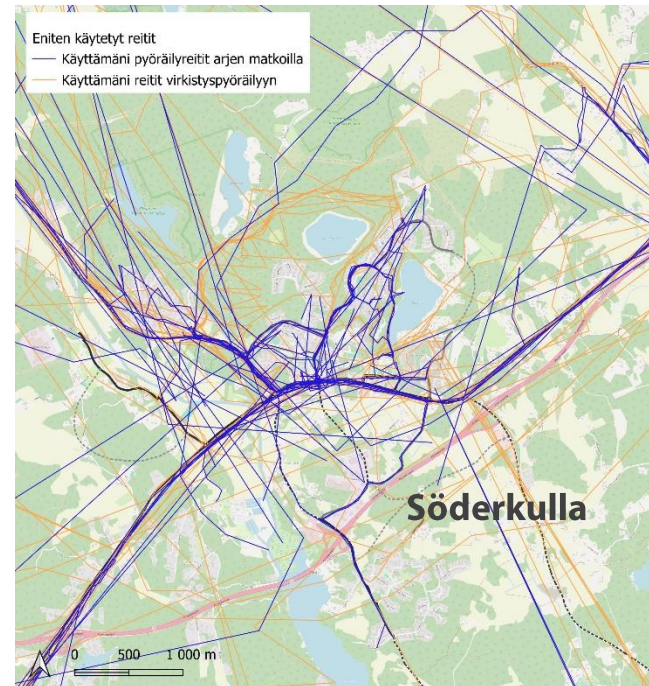
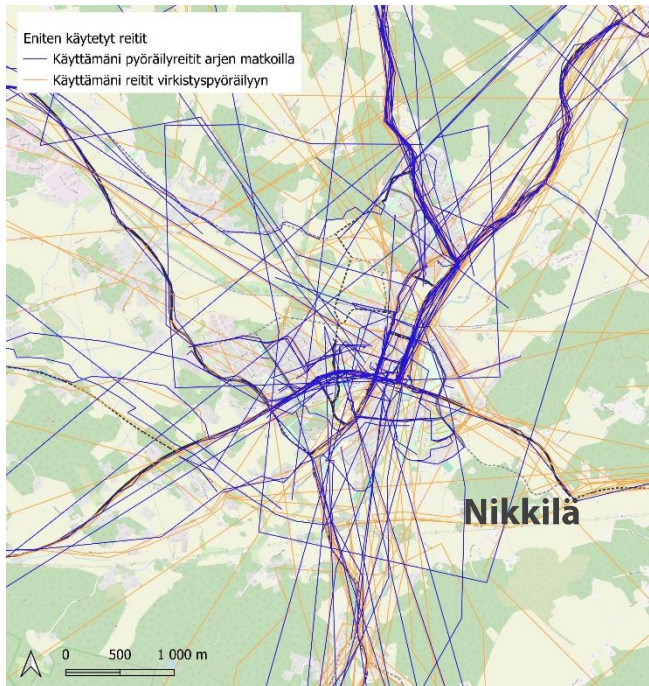

Pyöräillessä vastaajat käyttävät monipuolisemmin erilaisia reittejä kävelyyn verrattuna. Arkipyöräilyssä vastaajat valitsevat usein viheralueidenkin läpi meneviä yhteyksiä.

Arkipyöräreittejä merkattiin 185 kpl

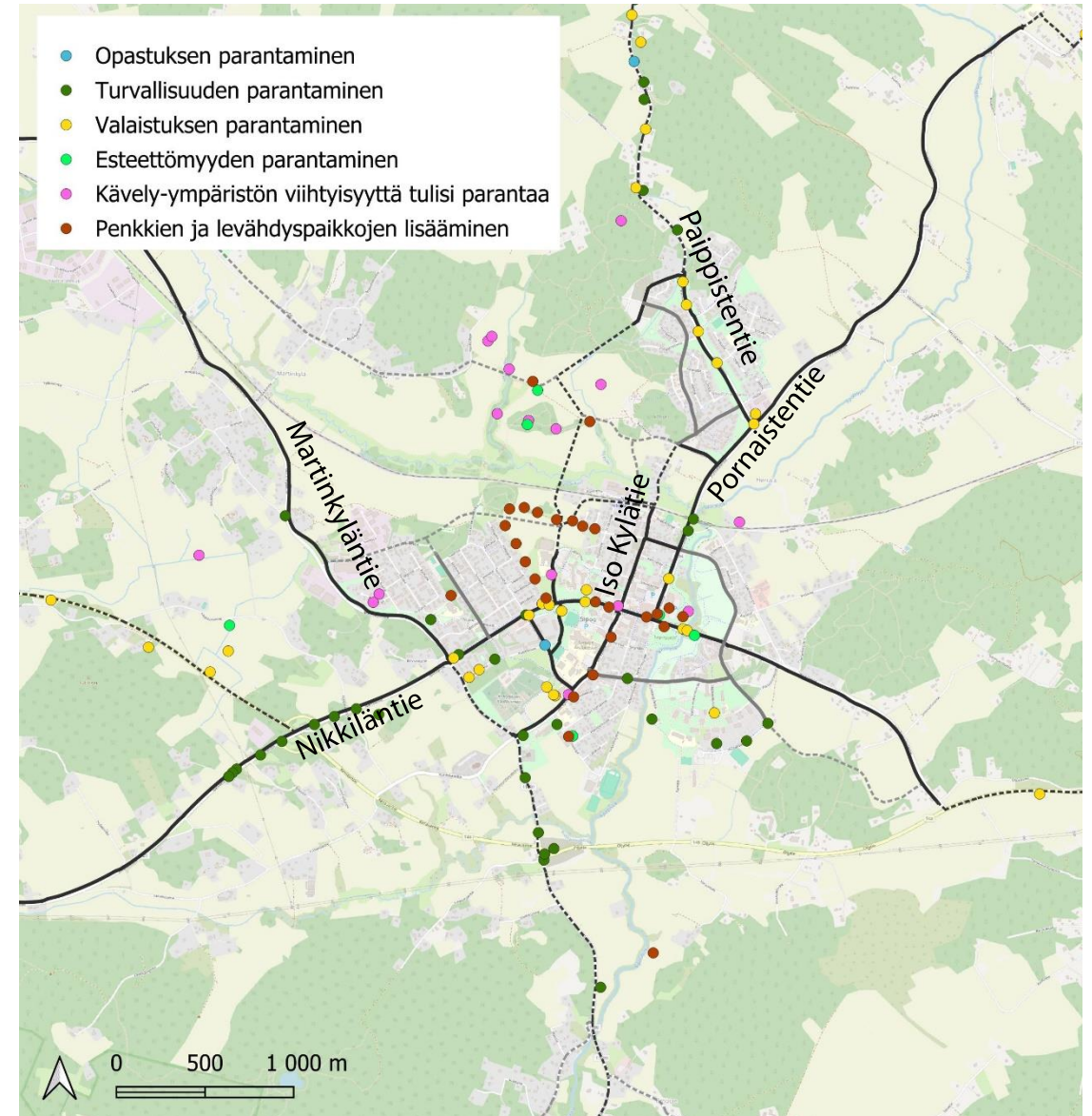
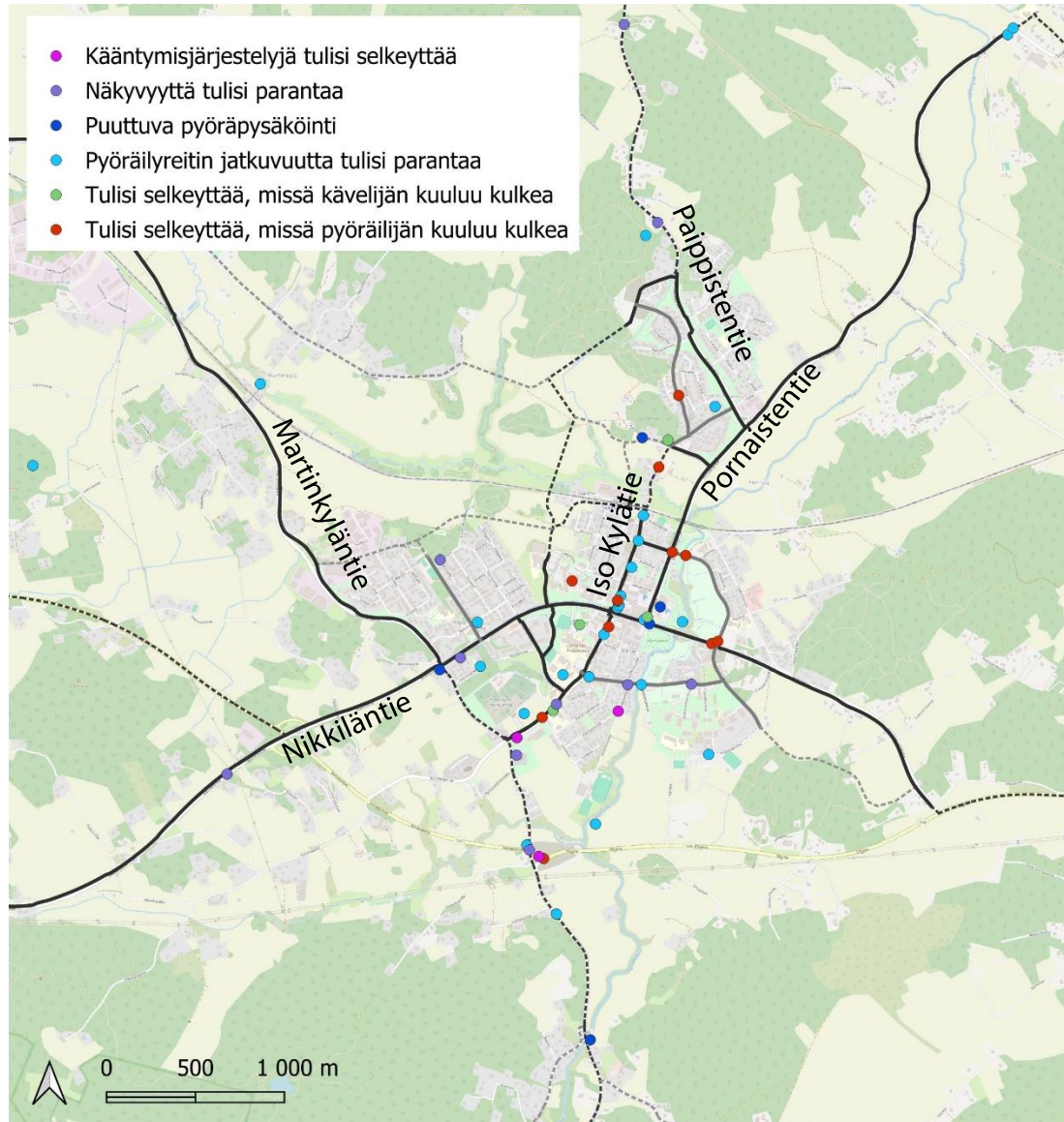
Virkistyspyöräreittejä merkattiin 153 kpl

Karttojen taustalla pyöräliikenteen tavoiteverkkoluonnos

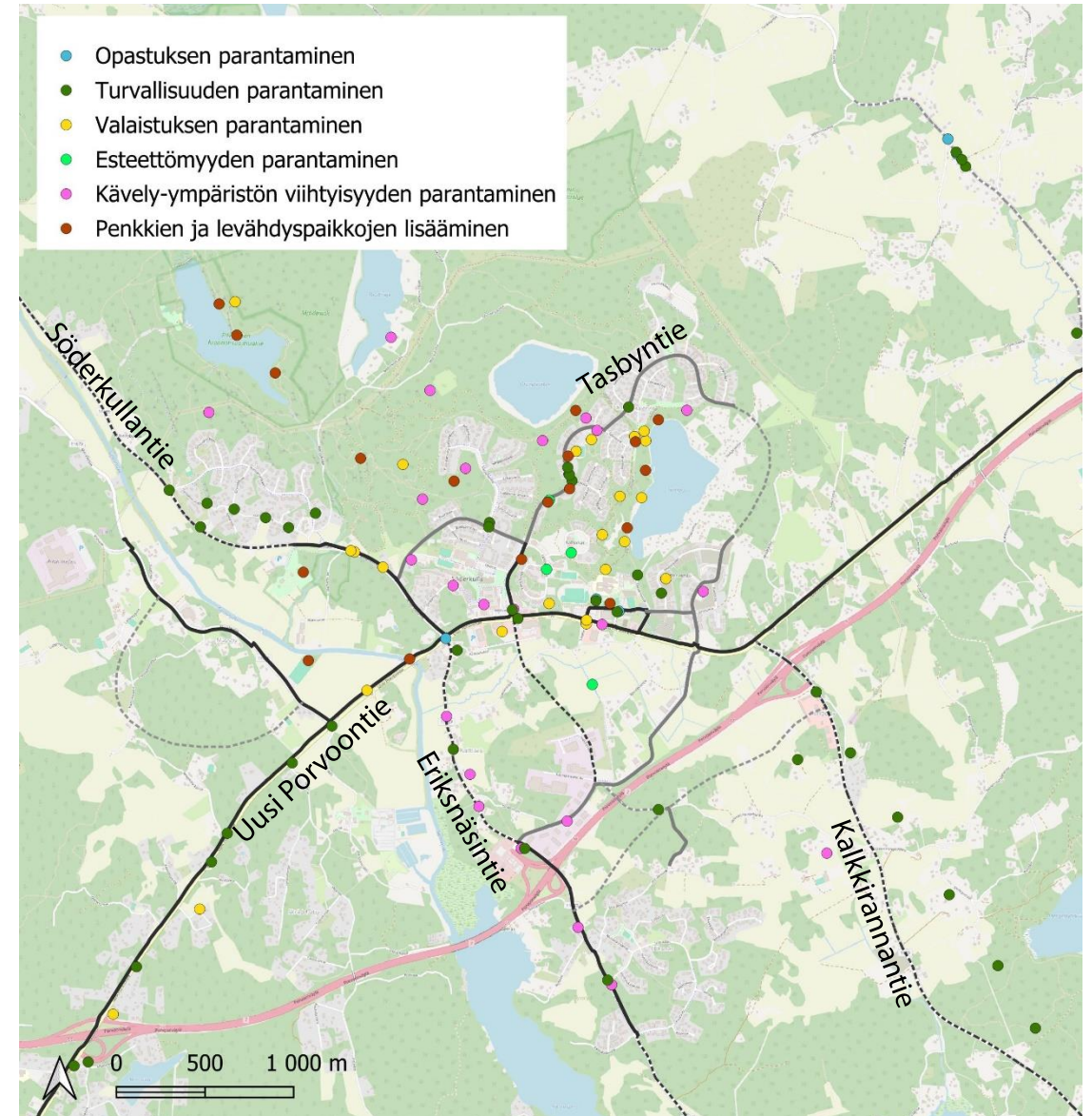
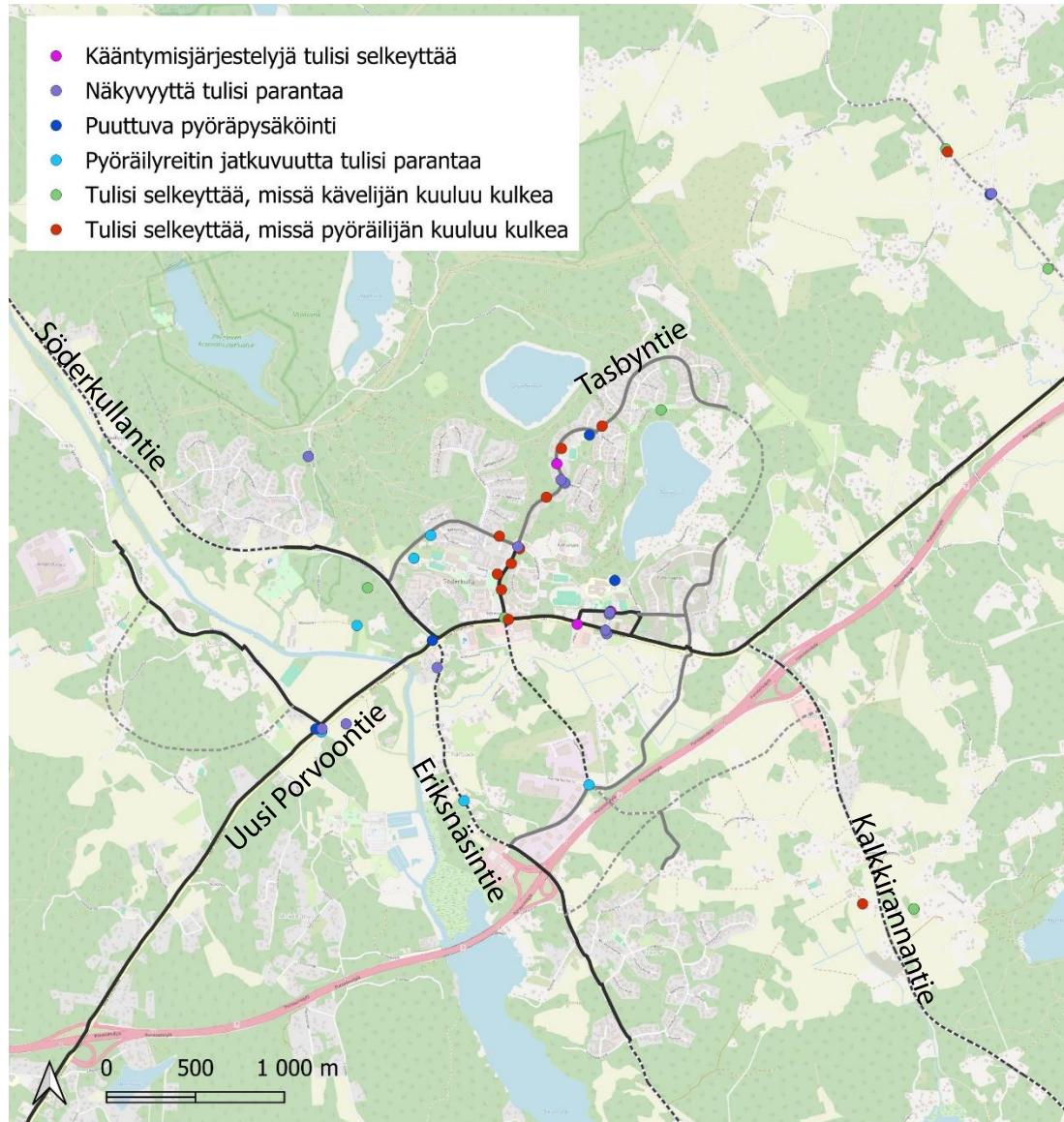

Kehityskohteet Nikkilässä

Karttojen taustalla pyöräliikenteen
tavoiteverkkoluonnos

Kehityskohteet Söderkullassa

Nostoja asukkaiden esiin nostamista kehityskohteista

Nikkilä

- Iso Kylätiellä ongelmia pyöräreitien jatkuvuudessa
- Keravantien ja Brobörentien risteys koetaan vaaralliseksi: ainakin näkyvyydessä ja kääntymisjärjestelyissä haasteita
- Brobörentiellä muutenkin turvallisuudessa puutteita
- Nikkiläntien ja Paippistentien varrella toivotaan parempaa valaistusta
- Penkkejä toivotaan lisää Nikkiläntielle ja Iso Kylätielle
- Viihtyisyyden puutteet ovat hajallaan taajamassa.

Söderkulla

- Tasbyntiellä turvallisuudessa puutteita → epäselvät pyöräliikenteen järjestelyt ja puutteita risteyksien näkyvyydessä
- Tasträsketin rannalla puutteita turvallisuudessa → Puutteellinen valaistus
- Lisäksi turvallisuudessa on puutteita Uudella Porvoontiellä, Kalkkirannantiellä ja tietyissä risteyksissä

Avoimet vastaukset

Millaisia arjen tekoja vastaajat olisivat valmiita tekemään koskien liikkumisvalintoja

Kulkisin pyörällä paljon enemmän jos kevyenliikenteen väylät olisivat paremmassa kunnossa

Kun tytär aloittaa koulun olisi kiva saattaa hänet kävellen kouluun ja että hän joskus pystyisi liikkumaan sinne itse ja pois. En kyllä uskaltaisi laittaa alakoululaista kävellen pitkin Kalkkirannantietä kouluun. Jos Söderkullaan menisi pyörätie olisi kaupassakäynti pyörällä aika hauskaa.

Esiin nousseita teemoja

Pyöräilyn ja kävelyn lisääminen, jos pyöräteitä olisi enemmän

Lasten kanssa liikkuminen turvatonta

Turvattomuuden tunne liikenteessä estää pyöräilyä tai kävelyä

Muita
(mm. pyöräpysäköinti, pyörän hankinta)

Lisäämään pyöräilyä esim. kauppareissuissa

Pyöräilisin enemmän, jos Söderkullan ja Nikkilän välillä olisi pyörätie.

Jos kevyen liikenteen väylä rakennettaisiin Sipoonlahden Nesteen risteyksestä Söderkullan uudelle liikenneympyrälle saakka tulisi käytettyä paljon enemmän pyörää ja kävelyä arjessa.

Haluaisin, että lapset voisivat kulkea pyörällä turvallisemmin kouluun myös talviaikaan. Nyt liukkaus ja lumi estävät sen ja kuskaan heidät autolla vastoin tahtoani.

Lisäisin todella paljon arkiliikkumista, jos liikkuminen ei olisi hengenvaarallista! Tervetuloa kokeilemaan pyöräilemistä/kävelyä Pornaistentiellä!

Voisin hankkia polkupyörän

Eniten esiin nostetut puuttuvat yhteydet:

Nikkilä-Pornainen pyörätie.

Boxintien varteen pyöräilytie jotta lapset pääsisivät turvallisesti Boxin kouluun.

Nikkilä-Söderkulla!!

Paippistentielle olisi ehdottomasti hyvä saada kävely/pyörätie

Lenkkeilen paljon mutta piennarta ei juuri ole ja autot ajavat aivan kyljestä ohi. Hyvin turvatonta
Lapsi ei voi mennä kouluun bussilla koska vaarallinen tie ylittää pimeässä, ei suojatietä eikä piennarta, nopeusrajoitus 80km/h

Turvallisuutta erityisesti lapsille. 5-10 km on lapsen iästä riippuen aivan sopiva pyörämatka kaverille tai kirjastoon, jos ei tarvitse pelätä ohittavia rekkoja.

Vähentämään yksityisautoilua